

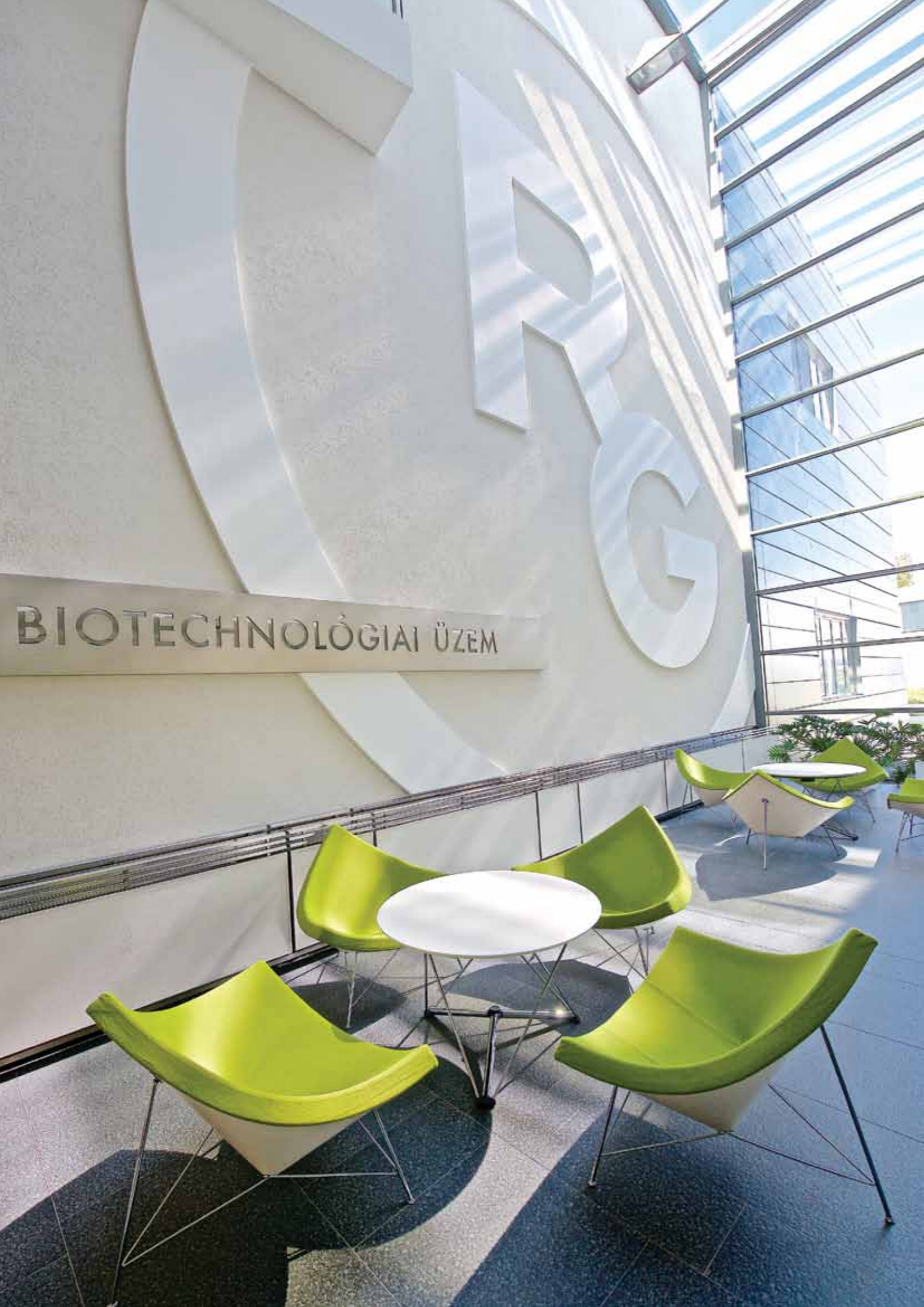

RICHTER GEDEON

Fenntarthatósági jelentés

2014-2015

TARTALOMJEGYZÉK

A vezérigazgató üzenete	4
A jelentésről	5
Richter Csoport	9
Társaságirányítás	12
Gazdasági eredményeink	22
Minőségi gyógyítás	27
Fogyasztóink egészsége és biztonsága	32
Emberi erőforrásunk	38
Környezeti felelősség	48
Egészség és biztonság	56
Mellékletek	62
GRI tartalmi index	70

**Tisztelt Partnerünk, Tisztelt Munkatársunk!
Kedves Olvasó!**

A Richter az egyetlen olyan hazai, a nemzetközi piacokon is meghatározó gyógyszer cég, amely külföldi szakmai befektető nélkül, magyar irányítással működik. Az elmúlt két év növekedési pályájának folytatása mellett továbbra is mindent megteszünk azért, hogy jelenlétünkkel, piaci részesedésünkkel meghatározó tényezői legyünk a magyarországi gyógyszeriparnak.

Hosszú távú üzleti stratégiánk a korszerű és hatékony gyógyszerek kínálatán alapuló fenntartható növekedésre összpontosít, ugyanakkor elköteleztünk vagyunk abban, hogy a lehető legszélesebb körben elérhetővé tegyük a betegségek megelőzéséhez szükséges ismereteket, információkat. Stratégiánk és működésünk kulcsszempontjai az innováció, a hatékonyság és a megfelelés, amely fenntartható és hosszú távú növekedést biztosít.

Folyamatosan dolgozunk azon, hogy üzleti stratégiánk tükrözze felelősségünket a társadalomért és a fenntarthatóságért. Ezek az értékek túlmutatnak pénzügyi teljesítményünkön, egyre nagyobb szerepet játszanak olyan tényezők, mint tevékenységünk környezetre és a társadalomra gyakorolt hatása, az orvosok–betegyek bizalma készítményeink iránt és az, hogy folyamatosan lehetőséget biztosítunk munkavállalóink szakmai fejlődésére is.

Társadalmi hatásunk kiterjed mindazon területekre, ahol az érintett felek közvetlenül befolyásolják vállalatunk működését.

Gazdasági adataink Csoportszinten konszolidáltak, pénzügyi adatainkat éves jelentéseinkben tesszük közzé. A stabil pénzügyi helyzet és a befektetőknél meglévő bizalom, hitelesség megőrzése fontos elemek gazdálkodásunknak. Ezen túlmenően ide soroljuk a vállalat hosszú távú gazdasági sikerét támogató kutatás-fejlesztés, társaságirányítás, üzleti etika, kockázatkezelés, compliance és átláthatóság elemeket is.

Nemzetközi multinacionális jelenlétünk megkívánja, hogy nemzetközi szinten is versenyképesek legyünk. Társaságunk számára az elmúlt évek legsürgetőbb üzleti kihívása a specializált gyógyszer céggé válás. Nőgyógyászati termékeink mellett a jövőben megerősítjük eredeti kutatási portfóliónkat a központi idegrendszerre ható készítmények terén, valamint továbbra is nagy figyelmet szentelünk a biológiai gyógyszerek piacára. Richter tulajdonosi szerkezete nem változott az előző évekhez viszonyítva: független, magyar irányítású multinacionális vállalat. A magyarországi menedzsment hozza a döntéseket az Igazgatóság által jóváhagyott vállalati stratégiának megfelelően, amely a Richter és a hazai nemzetgazdaság érdekeit tartja szem előtt.

A világ több mint 100 országában vagyunk jelen, világviszonylatban meghatározó szereplők vagyunk a nőgyógyászatban, transzparens, etikus céggként, jelentős CSR-tevékenység jellemzi működésünket.

Elkötelezetten törekszünk arra, hogy vállalatunk, és ezáltal a társadalom is fenntarthatóan fejlődjön. Működésünk során szem előtt tartjuk a felelősség és a versenyképesség egyensúlyának megteremtését, így teremtve értéket érintettjeink számára.

A Richter Csoport tevékenységét a jövőben is a hatékonyság és átláthatóság jegyében végzi.

Bogsch Erik
vezérigazgató

Társaságunk két évente Fenntarthatósági jelentésben számol be gazdasági, környezeti és társadalmi teljesítményéről.

Ötödik alkalommal megjelenő jelentésünk a 2014-2015 naptári évekre vonatkozik. Ezt megelőzően 2014-ben adtunk ki jelentést, melyben a 2012-2013-as évek eseményeiről, fejlesztéseiről számoltunk be.

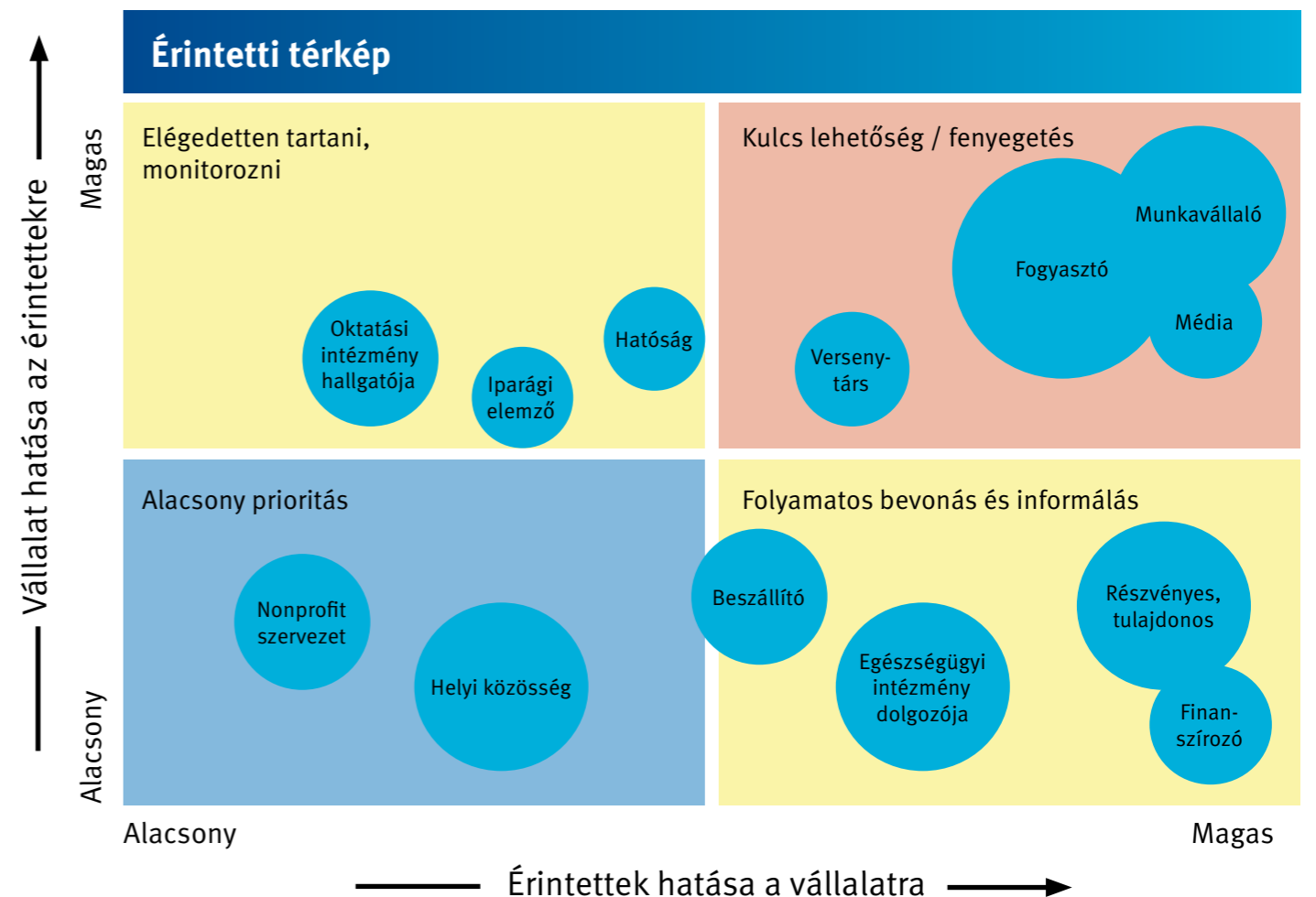
A fenntarthatósági jelentéstétel folyamatában jelentős változás a GRI irányelveinek GRI G3.1 verziójáról a GRI G4-re történő áttérés, amely a fő érintettek és a működés lényeges elemeire fókuszál. Jelentésünk alapját a Richter megbízásából készített kutatás képezi, amelyet a KPMG Magyarország, mint független tanácsadó cég végzett. A kutatás a Richter magyarországi érintettjeinek és a cég magyarországi tevékenységének lényeges elemeire vonatkozik. A meghatározott lényeges ügyek a szervezeten belül minden egységre egyaránt vonatkoznak.

A felmérésben részt vett: beszállító, egészségügyi intézmény dolgozója, finanszírozó, fogyasztó, hatóság, iparági elemző, helyi közösség, média, munkavállaló a Richternél, non-profit szervezet, oktatási intézmény hallgatója, részvényes, tulajdonos.

Az érintettek körének meghatározásakor az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- kikre van hatással a Társaság működése?
- kik hatnak a Társaság működésére?
- kik azok, akik közvetlenül leginkább függenek a Társaság működésétől, eredményességétől?

A nem reprezentatív kérdőíves felmérés és a vezetői szintű mélyinterjúk alapján elkészítettük az alábbiakban közzétett érintetti térképünket, mely a KPMG Magyarország engedélyével szerepel.

Fókuszterületeink

TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁS

- Szervezeti struktúra
- Etika, diszkrimináció
- Tőzsdei jelenlét
- Befektetői kapcsolattartás
- Hatóságok
- A kommunikáció gyakorlata

MINŐSÉGI GYÓGYÍTÁS

- Kutatás-fejlesztés
- Fogyasztóink egészsége és biztonsága
- Csomagolóanyagok
- Gyógyszerbiztonság
- Szűrőprogramok és egészségre nevelés
- Richter a nőkért

EMBERI ERŐFORRÁS

- Oktatás és diákok támogatása
- Leányvállalataink oktatást támogató tevékenysége
- Munkavállalóink támogatása
- Biztonságos munkahely

KÖRNYEZETI FELELŐSÉG

- Energia felhasználás
- Szén-dioxid kibocsátás
- Vízfelhasználás
- Oldószer újrahasznosítás
- Nyersanyag felhasználás
- Külföldi termelő leányvállalataink környezeti tevékenysége

Lényeges ügy	GRI	Oldal	Közvetlen hatás külső érintettre
Gazdasági teljesítmény szempontjából lényeges ügyek			
Etikus működés			
Compliance	G4-15 G4-56 G4-PR7	12.; 16.; 20. 16-17. 20.	részvényesek, ügyfelek, partnerek
Átlátható működés			
fenntarthatósági irányítás integrált jelentés	G4-34	12-15.	részvényesek
Belső szociális teljesítmény szempontjából lényeges ügyek			
Oktatás és diákok támogatása			
oktatási intézmények	G4-SO1	43.	helyi közösség
diákok fejlesztése	G4-SO1	43.	helyi közösség
Munkavállalók támogatása			
egészséges munkahely	G4-LA6	59.	
szakmai képzések	G4-LA9	31.; 42-43.	
Külső szociális teljesítmény szempontjából lényeges ügyek			
Gyógyító termékek			
korszerű terápiás megoldások	G4-PR1	32-36.	ügyfelek
elérhető árú készítmények			ügyfelek
Gyógyító tudatosság			
egészségre nevelés	G4-SO1	46-47.	helyi közösség
szűrőprogramok	G4-SO1	36-37.	helyi közösség
Környezeti teljesítmény szempontjából lényeges ügyek			
Kevesebb fajlagos anyagfelhasználás			
oldószer újrahasznosítás	G4-EN2	50.; 62.; 66.	helyi közösség, természeti környezet
energiahatékonyság	G4-EN3	49.; 62.; 66.	helyi közösség, természeti környezet
csomagolóanyagok		33-34.	helyi közösség, természeti környezet
Kevesebb szennyezés			
víz	G4-EN22	50.; 64-65.; 68-69.	helyi közösség, természeti környezet
CO2	G4-EN15	49.; 63.; 67.	helyi közösség, természeti környezet
kevésbé veszélyes anyagok		35-36.	helyi közösség, természeti környezet

A JELENTÉSRŐL

A Csoportszintű működés a Társaság minden fókuszterületére kiterjed, ezért a Csoportszintű információkat az adott fókuszterületen tesszük közzé.

Gyártó leányvállalataink (GR Romania, GR Polska, GRRUS, RichterThemis Medicare) érintettjeinek és lényeges ügyeinek felmérését 2017-re tervezzük. A Társaság pénzügyi és felelősségvállalási eredményeit egyaránt tartalmazó integrált jelentés publikálására – amely angol nyelven is elérhető –, ezt követően kerül sor.

Lengyel, orosz és romániai gyártó leányvállalatainkban késztermék gyártás történik. Indiai vállalatunk intermediert és hatóanyagot gyárt. Környezetünkre jelentős hatásúnak az intermedier és hatóanyaggyártást tartjuk, a késztermék gyártás környezeti hatása csekély. Svájci leányvállalatunkban (PregLem) gyártási tevékenység nem folyik.

Képviselői irodáink, kereskedelmi, nagykereskedelmi vállalataink és számos érdekeltiségünk, amely szolgáltatás nyújtásával támogatja a Richter Csoport tevékenységét nem képezi jelentésünk tárgyát.

A közzétett információk dokumentált méréseken, számításokon, hatósági bejelentéseken és nyilvántartásokon alapulnak.

Jelentésünk nem auditált.

A fenntarthatósági jelentés a GRI G4 útmutató szerinti „Core” azaz Alap megfelelési szintnek felel meg, melyet külső független fél, az Alternate Kft. ellenőrzött.

Fenntarthatósági jelentésünk pdf verzióját – a korábbi évekhez hasonlóan – megtalálhatják a Richter Gedeon Nyrt. honlapján: www.richter.hu Amennyiben a jelentéssel kapcsolatban kérdésük, észrevételük van, azokat a posta@richter.hu e-mail címre küldhetik el.

RICHTER CSOPORT

A Richter Gedeon Nyrt. budapesti székhelyű, globális, innovációra épülő specializált gyógyszer-cég. Magyarországon az egyetlen hazai tulajdonú vállalat, amely külföldi szakmai befektető nélkül működik. Tevékenységünk vertikálisan integrált: gyógyszergyártással, kutatás-fejlesztéssel, kereskedelemmel és marketinggel foglalkozunk. Elsődleges terápiás területeink a nőgyógyászat és a központi idegrendszer.

A magyarországi gyártók közül, illetve a középkelet-európai régióban is a Richter költ legtöbbet kutatás-fejlesztésre, átlagosan árbevétele 10%-át: 2014-ben 43,7 Mrd Ft-ot, 2015-ben 34,8 Mrd Ft-ot. Közel 1000 fős kutató-fejlesztő bázisunk az originális kutatás (központi idegrendszer, nőgyógyászat) mellett generikus- és bioszimiláris készítmények fejlesztésével is foglalkozik.

Az originális kutatás tekintetében a Richter, mint a térség legjelentősebb gyógyszerkutatói központja, az innováció, a technológiai színvonal és a gyorsaság hármására helyezi a hangsúlyt. Kiemelkedő innovációs tevékenységünk számos alkalommal részesült elismerésben.

A Richter Csoport árbevétele 2015-ben 365 220 millió forintot (1179 millió eurót) tett ki, amely

3,3%-os (euróban mérve 2,9%-os) növekedést jelent 2014-hez viszonyítva.

Társaságunk tevékenységét számos leányvállalat, közös vezetésű és társult vállalat támogatja. Mindezek a társaságok az anyavállalattal együtt alkotják a Richter Csoportot. 2015. december 31-én a magyarországi létszám 4940 fő, a csoportszintű 11 431 fő volt. A Richter Csoport együttes teljesítménye többet jelent, mint az egyes vállalatok egyéni mutatóinak összege. A hagyományos piacainkon működő termelő leányvállalataink, valamint saját, specializált marketinghálózatunk kiépítése és folyamatos bővítése alapozta meg a Richter Csoport multinacionális jellegét.

A Richter öt világrészre kiterjedő értékesítési tevékenységet folytat, és több mint negyven országban van jelen. Összesen 6 leány- és közös vállalata van a gyártás és a fejlesztés területén, valamint 29 képviselői irodával és 38 kereskedelmi és nagykereskedelmi vállalattal rendelkezik.

Megerősítettük jelenlétünket a dinamikus fejlődő kínai piacon, ahol jelenleg 225 fős orvoslátogató hálózatot működtetünk. Jövőnk szempontjából kiemelt jelentősége van a latin-

amerikai piacnak is. Nőgyógyászati termékeink értékesítése érdekében vegyes vállalatokat hoztunk létre a régió országaiban.

A Richter az előzőeken kívül több olyan érdekelt-séggel rendelkezik, amely szolgáltatás nyújtásával támogatja a Richter Csoport tevékenységét.

A Richter széles körben ismert márkanévvel és jól kiépített értékesítési hálózattal rendelkezik Magyarországon, Közép-Kelet-Európában valamint a FÁK országaiban. A Társaság kiépítette saját marketing hálózatát Nyugat-Európában is, amely a Richter nőgyógyászati termékeit hivatott értékesíteni. Az Egyesült Államokba a Richter stratégiai együttműködési szerződések és hosszú távú megállapodások keretében szállít termékeket partnerei számára.

A Richter Csoport tagjai

Termelő leány- és közös vállalatok

India, Vapi – Richter-Themis Medicare (India) Private Ltd.

Lengyelország, Grodzisk – Gedeon Richter Polska Sp. z o.o.

Németország, Bovenau – Richter-Helm Biologics GmbH & Co KG

Oroszország, Jegorjevszk – ZAO Gedeon Richter RUS CJSC

Románia, Marosvásárhely – Gedeon Richter Romania S.A.

Fejlesztő leányvállalatok

Svájc, Genf – PregLem SA

Képviseleti irodák

Azerbajdzsán, Baku

Belarusz, Minszk

Bulgária, Szófia

Észtország, Tallin

Grúzia, Tbiliszi

India, Mumbai

Kazahsztán, Almati

Kirgizisztán, Biskek

Lettország, Marupe

Litvánia, Vilnius

Moldávia, Kisinyov

Mongólia, Ulánbátor

Oroszország, Habarovszk

Oroszország, Irkutszk

Oroszország, Jekatyerinburg

Oroszország, Kazany

Oroszország, Krasznodár

Oroszország, Moszkva

Oroszország, Novoszibirszk

Oroszország, Szentpétervár

Oroszország, Volgográd

Örményország, Jereván

Szerbia, Belgrád

Tadzsikisztán, Dusanbe

Türkmenisztán, Asgabat

Ukrajna, Kijev

Üzbegisztán, Taskent

Vietnam, Hanoi

Vietnam, Ho Si Minh-város

Kereskedelmi és marketing vállalatok

Amerikai Egyesült Államok, Ridgewood – Gedeon Richter USA Inc.

Ausztria, Bécs – Gedeon Richter Austria GmbH

Belgium, Diegem – Gedeon Richter Benelux SPRL

Bolívia, Santa Cruz – Gedeon Richter Bolivia S.R.L.

Brazília, Sao Paulo – Gedeon Richter Do Brasil Importadora, Exportadora E Distribuidora S. A.

Chile, Santiago – Gedeon Richter (Chile) SpA

Csehország, Prága – Gedeon Richter Marketing ČR s.r.o.

Curacao – Mediplus N.V.

Ecuador, Quito – Gedeon Richter Ecuador SA

Egyesült Királyság, London – Gedeon Richter UK Ltd.

Franciaország, Párizs – Gedeon Richter France S.A.R.L.

Horvátország, Zágráb – Gedeon Richter Croatia d.o.o.

Jamaica, Kingston – Medimpex West Indies/Jamaica Ltd.

Kazahsztán, Almati – Gedeon Richter KZ

Kína, Shanghai – GRmidas Pharmaceuticals Company Ltd., Gedeon Richter Pharmaceutical (China) Co. Ltd.

Kolumbia, Bogota – Gedeon Richter Columbia S.A.S.

Lengyelország, Varsó – Gedeon Richter Marketing Polska Sp. z o.o.

Mexikó, Tlalnepantla – Gedeon Richter Mexico, S.A.P.I. de C.V.

Moldávia, Kisinyov – Richpangalfarma S.R.L., Gedeon Richter Retea Farmaceutica S.R.L.

Németország, Köln – Gedeon Richter Pharma GmbH

Németország, Hamburg – Richter-Helm Biotec GmbH & Co. KG

Olaszország, Milánó – Gedeon Richter Italia s.r.l.

Oroszország, Moszkva – OOO Farमारichter

Örményország, Jereván – SP OOO Richter-Lambron, SP OOO Gedeon Richter Apteka

Peru, Lima – Gedeon Richter Peru S.A.C.

Portugália, Lisszabon – Gedeon Richter Portugal, Unipessoal LDA

Románia, Koronka – Gedeon Richter Farmacia S.A., SC Pharmapharm Romania S.A.

Spanyolország, Barcelona – Gedeon Richter Ibérica S.A.

Svájc, Cham – Gedeon Richter (Schweiz) AG

Svédország, Stockholm – Gedeon Richter Nordics AB

Szlovákia, Pozsony – Gedeon Richter Slovakia, s.r.o.

Szlovénia, Ljubljana – Gedeon Richter d.o.o.

Ukrajna, Kijev – OOO Gedeon Richter Ukrfarm

Ukrajna, Vishnyove – PAT Gedeon Richter UA

A Társaság működése

Társaságunk az etikus üzleti magatartás követelményeinek megfelelően, a jogszabályi és hatósági előírásokat betartva, a Budapesti Értéktőzsde Felelős Társaságirányítási Ajánlásait követi.

A Társaság működését az Alapszabály és a Szervezeti Működési Szabályzat határozzák meg. Ezek mellett az alapvető dokumentumok mellett az igazgatósági és közgyűlési határozatok, szabályzatok (egy-egy folyamatra vonatkozóan), vezérigazgatói, vezérigazgató-helyettesi és igazgatói utasítások, valamint körlevelek szabályozzák a Társaság operatív működését.

Közgyűlés

A Társaság legfőbb szerve a Közgyűlés, amely a részvényesek összességéből áll. Az éves rendes közgyűlés hatáskörébe tartozik többek között az éves pénzügyi beszámoló elfogadására és az adózott eredmény felhasználására vonatkozó döntés; az Igazgatóság, Felügyelő Bizottság és az Audit Bizottság tagjainak megválasztása, illetve visszahívása; a könyvvizsgáló kinevezése; az Alapszabály módosítása és minden olyan döntés, amely a Társaság alaptőkéjére számottevő hatással van; végezetül minden egyéb, az Alapszabályban a Közgyűlés hatáskörébe rendelt kérdés.

A Társaság a 2014. évben 2014. április 24. napján, a 2015. évben 2015. április 28. napján tartotta meg éves rendes közgyűlését. A Társaság közgyűlése mind 2014-ben, mind 2015-ben előzetes regisztrációhoz kötötten nyilvános volt a sajtó képviselői számára.

Igazgatóság

Az Igazgatóság a Társaság legfőbb döntéshozatali szerve, kivéve azokat a kérdéseket, amelyek közvetlenül a részvénytulajdonosok döntési jogkörébe tartoznak. Az Igazgatóság tevékenységét a Társaság Alapszabálya, a Közgyűlés határozatai és a mindenkor hatályos jogszabályok szerint végzi.

Az Igazgatóság feladatkörében áttekinti és jóváhagyja a Társaság jövőképét, stratégiai irányelveit és programjait, valamint a szokásos üzletmeneten túlmutató tranzakcióit. Nyomon követi és rendszeresen értékeli a Társaság teljesítményét, valamint az Ügyvezetőség tevékenységét. Hatáskörébe tartozik a vezérigazgató kiválasztása, szerződtetése, teljesítményének értékelése és javadalmazása meghatározása. Biztosítja a jogszabályokban és az etikai kódexbe foglalt normák betartását és érvényesülését. Az Igazgatóság tagjait a Közgyűlés választja meg, esetenként legfeljebb öt évre. A testület tagjainak többsége nem áll a Társaság alkalmazásában. A Társaság álláspontja szerint az Igazgatóság független tagjai semmilyen gazdasági vagy egyéb anyagi természetű kapcsolatban nem állhatnak a Társasággal, és feladatuk az, hogy az Ügyvezetőségtől független véleményt nyilvánítsanak a testület tanácskozásain és elfogulatlanul ítélik meg annak döntéseit. Az Igazgatóság elnökét az Igazgatóság tagjai maguk választják meg a független tagok közül.

Az Igazgatóság tagjai:

- William de Gelsey, elnök
- Bogsch Erik, vezérigazgató
- Csák János (2014. április 24. napjától)
- Dr. Gulácsi Gábor
- Horváth Gergely (2014. április 24. napjáig)
- Dr. Kovács László
- Lantos Csaba
- Christopher William Long
- Dr. Mészáros Tamás (2014. április 24. napjáig)
- Dr. Perjés Gábor
- Dr. Polacsek Csaba
- Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter
- Dr. Zolnay Kriszta (2014. április 24. napjától)

Az Igazgatóság havonta ülésezik, meghatározott munkaterv alapján tekinti át a Társaság üzleti tevékenységét. A munka hatékonysága érdekében az Igazgatóság az előzetesen megküldött felkészítő anyagokat átolvasva és az egyes területekért felelős meghívott vezetőket meghallgatva tárgyalja meg a napirenden lévő kérdéseket. Az Igazgatóság, mint testület jár el és hoz határozatot. Az Igazgatóság üléseiről jegyzőkönyv készül, határozatai dokumentálásra kerülnek.

Az Igazgatóság a 2014. évi üzleti évben 96,36% átlagos részvételi arány mellett tíz (10) alkalommal, a 2015. évi üzleti évben 95,45% átlagos részvételi arány mellett tíz (10) alkalommal ülésezett.

Albizottságok

Az Igazgatóságon belül két albizottság működik, legalább három taggal, akik a külső (független) igazgatósági tagok közül kerülhetnek ki. A Társaságirányítási és Jelölő Albizottság az igények figyelembe-

vételével javaslatot tesz az Igazgatóság részére annak célszerű létszámára és feladatára vonatkozóan. Az albizottság további feladatai közé tartozik az igazgatósági taggá válás feltételeinek megállapítása, a lehetséges jelöltek alkalmasságának értékelése, tájékozódás a jelöltek végzettségéről, illetve szakmai előéletéről, továbbá a társaságirányítási alapelvek nyomon követése és javaslattétel a szükséges változtatásokra. A Javadalmazási Albizottság javaslatot tesz a megválasztott tisztségviselők éves, illetve hosszú távú célfeladatainak megállapítására. Az albizottság további feladatai közé tartozik a pénzügyi javadalmazás és részvényjuttatás által megvalósuló vállalati ösztönzési rendszerek Igazgatóság részére történő véleményezése, valamint a vezérigazgató kompenzációjára tett javaslat előkészítése.

A Társaságirányítási és Jelölő Albizottság a 2014. évi üzleti évben 100% átlagos részvételi arány mellett kettő (2) alkalommal, a 2015. évi üzleti évben 88,88% átlagos részvételi arány mellett három (3) alkalommal ülésezett. A Javadalmazási Albizottság mind a 2014. évi üzleti évben, mind a 2015. évi üzleti évben kettő-kettő (2-2) alkalommal, egyaránt 100% átlagos részvételi arány mellett ülésezett.

Felügyelő Bizottság

A Társaság működésének ellenőrzését a Felügyelő Bizottság végzi. A Felügyelő Bizottság tagjait a Közgyűlés választja meg, esetenként legfeljebb három évre. A Polgári Törvénykönyv előírásainak megfelelően a Felügyelő Bizottság tagjainak 1/3-át a Társaság munkavállalói delegálják, a többi tag a Társaságtól független személy.

A testület a jogszabályok előírásainak megfelelően havonta ülésezik, továbbá minden olyan alkalommal, amikor ezt a Társaság operatív tevékenysége megkívánja. A testület javaslatot terjeszt az Igazgatóság elé, megtárgyalja a Társaság stratégiáját, pénzügyi eredményeit, beruházási politikáját, illetve belső vizsgálati és ellenőrzési rendszerét. Megbeszélései alkalmával a Felügyelő Bizottság rendszeres és megfelelően részletezett tájékoztatást kap a Társaság irányításáról, elnöke tanácskozási joggal részt vehet az igazgatósági üléseken.

A Felügyelő Bizottság tagjai:

- Dr. Chikán Attila
- Dr. Bedros Jonathán Róbert
- Fodor Jenő – munkavállalói küldött (2015. április 28-ig)
- Dr. Méhész Tamásné
- Tóth Gábor – munkavállalói küldött (2015. április 28-ig)
- Dr. Kovácsné dr. Kozsda Éva – munkavállalói küldött (2015. április 28-tól)
- Kovácsné Csikós Klára – munkavállalói küldött (2015. április 28-tól)

A Felügyelő Bizottság a 2014. évi üzleti évben 94,28% átlagos részvételi arány mellett hét (7) alkalommal, a 2015. évi üzleti évben 96% átlagos részvételi arány mellett tíz (10) alkalommal ülésezett.

Audit Bizottság

A Társaságnál háromtagú Audit Bizottság működik, amelynek tagjait a Közgyűlés a Felügyelő Bizottság független tagjai közül választja. Az Audit Bizottság felelős a Társaság belső számviteli rendjének ellenőrzéséért.

Az Audit Bizottság tagjai:

- Dr. Chikán Attila
- Dr. Bedros Jonathán Róbert
- Dr. Méhész Tamásné

Az Audit Bizottság a 2014. évi üzleti évben 100% átlagos részvételi arány mellett kettő (2), a 2015. évi üzleti évben 100% átlagos részvételi arány mellett négy (4) ülést tartott.

Az Ügyvezetőség

Az Ügyvezetőség feladata a Társaság operatív tevékenységének irányítása. A testület elnöki teendőit a Társaság vezérigazgatója látja el. Annak érdekében, hogy a testület a stratégiai célkitűzések megvalósítására összpontosítson, kizárólag az Ügyvezetőség tagjai vesznek részt a munkában.

Az Ügyvezetőség döntés-előkészítő fórum, melyben valamennyi tagnak véleménykifejtési joga és kötelezettsége van. Az Ügyvezetőség tagjai által kifejtett vélemények alapján a végső döntést – hatáskörtől függően – a vezérigazgató vagy az Igazgatóság hozza.

A fenntartható fejlődés alapelveinek figyelembe vétele elsősorban a vezérigazgató, de az irányítása alá tartozó területet illetően minden felső- és középvezető feladata.

Az Ügyvezetőség tagjai:

- Bogsch Erik, Vezérigazgató
- Dr. Gulácsi Gábor, Gazdasági vezérigazgató-helyettes
- Kovács Lajos, Műszaki igazgató
- Kovács Sándor, Kereskedelmi igazgató (elhunyt 2015-ben)
- Radó András, Termelési és logisztikai igazgató, vezérigazgató-helyettes
- Dr. Szombathelyi Zsolt, Kutatási igazgató (2014. augusztus 1. napjáig)
- Dr. Greiner István, Kutatási igazgató (2014. augusztus 1. napjától)
- Dr. Thaler György, Fejlesztési igazgató

Összeférhetlenség és függetlenség

Az Igazgatóság és az Ügyvezetőség tagjainak harmadik személlyel fennálló kapcsolatait tekintetében – az összeférhetlenség elkerülése érdekében – a menedzsment tagjainak munkaszerződése kizárja, hogy hasonló profilú üzleti vállalkozással munkaviszonyt vagy azzal azonos elbírálás alá eső más jogviszonyt létesítsenek, míg az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság tagjai tekintetében az általuk megválasztásukkor tett nyilatkozat biztosítja, hogy a Társaságnál vállalt, választott tisztségük és más elkötelezettségük között összeférhetlenség nem áll fenn. A Társaság az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság tagjai tekintetében a Ptk. függetlenségi kritériumait alkalmazza.

Kapcsolat a részvényesekkel

A részvényesekkel való kapcsolattartás hivatalos formái az éves jelentés és beszámoló, valamint a Budapesti Értéktőzsdén keresztül közzétett negyedéves jelentések és egyéb közlemények. Emellett a részvényesek tájékoztatást kapnak az üzletmenetről, az eredményekről és a stratégiáról az éves rendes

közgyűlésen. A Társaság továbbá rendszeres befektetői körutakat szervez az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és a kontinentális Európa minden részére a befektetők – részvénytulajdonosok és a globális letéti igazolások (GDR) birtokosainak – tájékoztatására. A befektetők év közben is megkereshetik a Társaságot a kérdéseikkel, illetve a közgyűlésen is felvethetnek kérdéseket, és javaslatot tehetnek a Társaság számára.

A Társaság Befektetői Kapcsolattartó Osztálya felelős a fenti tevékenységek összefogásáért. A Részvényiroda elsősorban a Társaság kisméretű részvényeseivel tartja a kapcsolatot. A hatékony tájékoztatás, információközlés érdekében a részvényeseket, befektetőket valamint a pénzügyi világ szereplőit érintő kérdésekkel a Társaság honlapján (www.richter.hu) található külön befektetői rész is foglalkozik.

A Társaság nyilvánosságra hozatali gyakorlata

A Társaság a hatályos jogszabályi előírásoknak, valamint a Budapesti Értéktőzsde Bevezetési és Forgalmantartási Szabályzatának megfelelően közleményeit, rendszeres és rendkívüli tájékoztatásait a Budapesti Értéktőzsde honlapján (www.bet.hu) és a Magyar Nemzeti Bank tőkepiaci közzétételekre fenntartott honlapján (www.kozzetetelek.hu), valamint a Társaság saját honlapján (www.richter.hu), illetve a Cégközlönyben, továbbá közgyűlési meghívóját előbbiekkal párhuzamosan a Financial Times-ban teszi közzé. Ennek megfelelően a Társaság negyedévenként jelentést, az üzleti év lezárását követően pedig éves jelentést tesz közzé, továbbá soron kívüli tájékoztatást ad, amennyiben a gazdálkodásában bekövetkezett vagy várhatóan bekövetkező változásokra vonatkozó információk jutnak tudomására, amelyek az általa kibocsátott értékpapírok értékét vagy hozamát közvetlenül vagy közvetve befolyásolhatják, illetve a piaci szereplők számára lényeges befektetési döntéseik meghozatalakor. Ezen túlmenően a Társaság Befektetői Kapcsolattartó Osztálya folyamatosan kapcsolatot tart a befektetőkkel.

Etika, diszkrimináció

Az etikai és a diszkriminációval kapcsolatos elveinket, a 2013. június 5-től hatályos Etikai Kódexünk tartalmazza, amely egyben mutatja az esélyegyenlőség melletti elköteleződésünket is. Gazdasági eredményeink, társadalmi szerepvállalásunk és etikus üzleti magatartásunk szoros kapcsolatban állnak egymással. Ezért mind üzleti kapcsolatainkban, mind a betegek irányában az etikus magatartás szabályait követjük. Ugyanakkor dolgozóinktól is elvárjuk, hogy betartsák erkölcsi-etikai elveinket, melyekre elsősorban a MAGYOSZ és az Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete által közösen kidolgozott Gyógyszer-kommunikáció Etikai Kódexét, illetve a kódex alapján felállított etikai bizottság döntéseit tartjuk irányadónak.

Ezekhez a szabályokhoz alkalmazkodik saját etikai kódexünk is, amely részletezi munkatársaink kötelezettségeit, társaságunkkal szemben tanúsítandó magatartását, a diszkrimináció tilalmát, a korrupció tilalmát, a gazdasági verseny etikáját, a vesztegetés, az ajándékok elfogadásának tilalmát és a vendéglátás, valamint a szállítókkal, vállalkozókkal, vevőkkel és a médiával való kapcsolattartás részletes szabályait.

Az etikai normák mellett szigorú törvényi szabályozás írja elő vényköteles termékeink reklámtilalmát, ezen kívül a reklám- és befolyásgyakorlásra vonatkozó egyéb normák is keretek közé szorítják a vállalatot. Elkötelezettjei vagyunk a Magyarország Alaptörvényében megfogalmazott bármely megkülönböztetés, nevezetesen a faj, a szín, a nem, a nyelv, a vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel tilalmának. Figyelemmel a

Magyar Alaptörvény XVIII. cikkére, Társaságunk elítéli és nem alkalmazza a gyermekmunkát. Nem tartjuk hátrányos megkülönböztetésnek a munka jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő megkülönböztetést (pl. meghatározott munkaköröket csak nők vagy férfiak tölthetnek be).

Munkatársainkat a foglalkoztatás minden elemében úgy kezeljük, hogy kizárólag a munka követelményeinek megfelelő képességeik érvényesüljenek. Ennek bizonyítéka, hogy felsővezetőink 29%-a nő, középsővezetőink között ez az arány nagyobb, több mint 43% (2015. december 31-i adat).

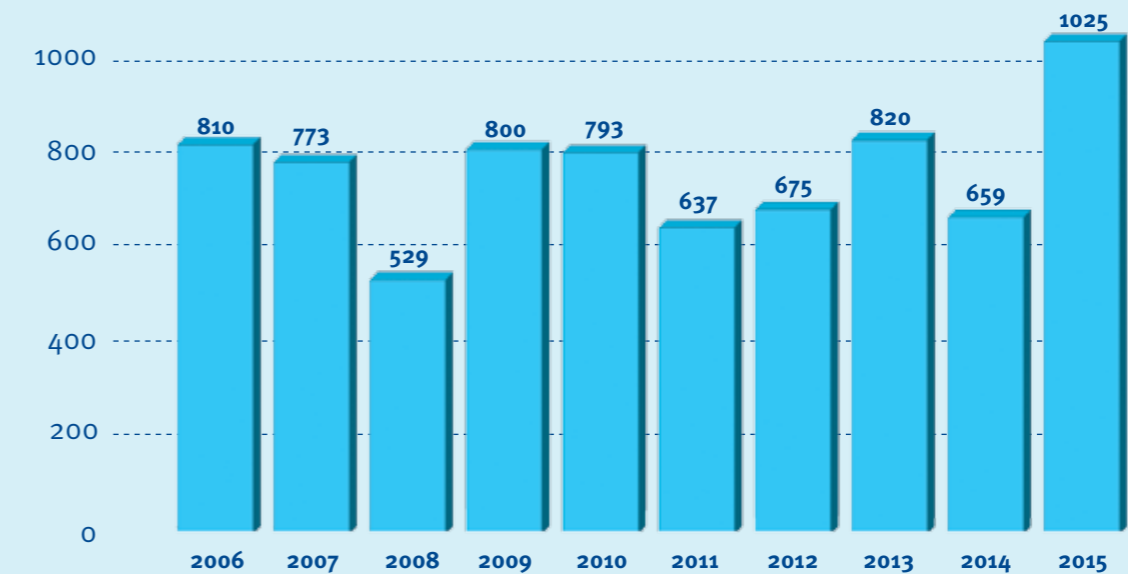
Foglalkoztatási politikánkban betartjuk a Magyar Alaptörvény III. és XII. cikkének előírásait is, határozottan ellenzünk mindenfajta kényszermunkát.

Tőzsdei jelenlét

Társaságunk 1990-ben – a privatizációs folyamat első lépéseként – alakult át részvénytársasággá. A Richter névre szóló törzsrészvényeit 1994. november 9-én vezették be a Budapesti Értéktőzsdére. Ugyanebben az évben, a kelet-közép-európai régió történetében elsőként vezette be cégünk papírjait a londoni SEAQ-ra.

A Társaság tőzsdei értéke követte a részvényárfolyamok alakulását, így módon 2015. év végére 1025 milliárd forintot ért el és forintban mérve közel 57 százalékkal nőtt a 2014. december 31-i értékhez képest. Európában kifejezve a 2015. december 31-i tőzsdei érték 3,3 milliárd euró volt, mintegy 56 százalékkal emelkedett, a 2014. év végi 2,1 milliárd euróhoz képest.

A Társaság tőzsdei értéke (Mrd Ft)

Befektetői kapcsolattartás

A Társaság negyedévente teszi közzé a nem auditált adatokat tartalmazó tőzsdei jelentését részvényesei számára, valamint az éves közgyűlés időpontjára elsősorban auditált adatokat tartalmazó Éves jelentést hoz nyilvánosságra. A Társaság éves közgyűlését Budapesten tartja, amelyről legkevesebb 30 nappal a kitűzött időpont előtt részvényeseit közleményben tájékoztatja. A közgyűlésen a Társaság vezérigazgatója üzleti beszámolót tart, és valamennyi igazgató jelen van, hogy a felmerülő kérdéseket megválaszolja.

A Társaság vezetősége, elsősorban a vezérigazgató és a befektetői kapcsolatokért felelős munkatársak, rendszeresen tájékoztatják intézményi befektetőiket a Társaság teljesítményéről és célkitűzéseiről szakmai konferenciák, üzleti találkozók, konferenciahívások és befektetői roadshow-k keretében. A Richter Befektetői Kapcsolattartó Osztályának képviselői 2014-ben 5 nemzetközi konferencián, valamint 4 további befektetői roadshow-n vettek részt. Emellett a Richter vezetősége – budapesti székhelyén – 22 üzleti találkozó keretében mintegy 59 alapkezelőnek és tőzsdei elemzőnek számolt be üzleti tevékenységéről. A 2014-es év folyamán minden negyedéves jelentés közzététele után konferenciahívásra került sor. 2015-ben 5 nemzetközi konferencián, valamint 3 további befektetői roadshow-n vettek részt. Emellett a Richter vezetősége – budapesti székhelyén – 14 üzleti találkozó keretében mintegy 37 alapkezelőnek és tőzsdei elemzőnek számolt be üzleti tevékenységéről. A 2015-ös év folyamán minden negyedéves jelentés közzététele után konferenciahívásra került sor.

Konferenciák 2014-2015-ben

Concorde	One on One Conference	Budapest	2014. ápr. 9.
UniCredit	Annual Emerging Europe Investment Conference	Varsó	2014. szept. 15-16.
BAML	Global Healthcare Conference	London	2014. szept. 17-18.
Erste	Investor Conference	Stegersbach	2014. okt. 8.
Wood	Emerging Europe Conference	Prága	2014. dec. 3-4.
Concorde	One on One Conference	Budapest	2015. ápr. 9.
Jefferies	Jefferies Specialty Pharma Leadership Summit	London	2015. jún. 18.
Erste	Investor Conference	Stegersbach	2015. okt. 6-7.
Jefferies	Global Healthcare Conference	London	2015. nov. 18-19.
Wood	Emerging Europe Conference	Prága	2015. dec. 3-4.

Befektetői roadshow-k 2014-2015-ben

London	2014. feb. 10-11.
New York, Boston	2014. jún. 19-20.
Stockholm, Koppenhága	2014. szept. 2-3.
London	2014. szept. 16.
London	2015. feb. 11-12.
London	2015. márc. 26.
London	2015. szept. 29-30.

A Társaság angol és magyar nyelvű honlapja (www.richter.hu) a befektetők és elemzők számára elkülönített, a Richter üzleti tevékenységéről részletesebb információkat közlő oldalakat is tartalmaz. Mindemellett, a Befektetői Kapcsolattartó Osztály az egész év folyamán a vállalat budapesti székhelyén a befektetők rendelkezésére áll. E-mail cím: investor.relations@richter.hu, Telefon: +36 1 431 5764.

A vállalat tevékenységét 2014–2015-ben rendszeresen figyelemmel kísérő elemzők

2014

Bank of America Merrill Lynch	Jamie Clark
Barclays	Simon Mather
Concorde	Vágó Attila
Erste	Vladimíra Urbánková
Goldman Sachs	Yulia Gerasimova
Jefferies	James Vane-Tempest
Raiffeisen	Daniel Damaska
UBS Warburg	Guillaume van Renterghem
UniCredit	Przemyslaw Sawala-Uryasz
Wood	Bram Buring

2015

Bank of America Merrill Lynch	Jamie Clark
Concorde	Vágó Attila
Erste	Vladimíra Urbánková / Miró József
Goldman Sachs	Yulia Gerasimova
Jefferies	James Vane-Tempest
Raiffeisen	Daniel Damaska
UBS Warburg	Guillaume van Renterghem*
UniCredit	Przemyslaw Sawala-Uryasz / Naffa Helena

* 2015-ben beszüntették a Richter elemzését.

Hatóságok

Mivel a törvények szigorú szabályok közé szorítják a gyógyszeripar működését, ezért az előírások betartását ellenőrző hatóságokkal való kapcsolatunk eredményességünk szempontjából meghatározó.

Áraink meghatározását az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, termékeink piacra jutásának körülményeit az Országos Gyógyszerészeti Intézet ellenőrzi. Működésünk szabályosságának ellenőrzése az Emberi Erőforrások Minisztérium hatásköre, a magyar állam tulajdonosi jogait a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. gyakorolja, valamint kapcsolatban vagyunk az Európai Integrációs Ügyek képviselőjével is. A Társaságunkkal kapcsolatban lévő szakágspecifikus hatóságok többek között: a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség, valamint a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága.

A hatóságok a rendszeres ellenőrzésen kívül gyakran kérnek tőlünk szakmai véleményt az iparágot érintő jogszabálytervezetekkel kapcsolatban is.

A kommunikáció gyakorlata

Tevékenységünk gazdasági, környezeti és társadalmi hatásairól kétévente, a GRI (Global Reporting Initiative) útmutatója alapján készült Fenntarthatósági jelentéseinkben számolunk be.

A gyógyszer bizalmi áru, a beteg szervezet gyógyítását szolgálja. Kommunikációs gyakorlatunk fő célkitűzése ennek a bizalomnak megtartása.

Tevékenységünk gazdasági, környezeti és társadalmi hatásának mérését az egyes kampányok, célkitűzések eredményeinek, hatásának monitorozásával, kutatásokkal végezzük. Ennek eredményeit a rendelkezésre álló kommunikációs csatornák mindegyikén kommunikáljuk, elsősorban a fogyasztói, pénzügyi és befektetői célcsoportok számára.

Eljárási utasítással rendelkezünk 2015. november 25-től a Richter Gedeon Nyrt. által Magyarországon forgalmazott gyógyszerek promóciójával kapcsolatban.

Kommunikációs tevékenységünket szabályozza a Gyógyszer-gazdaságossági törvény, a 3/2009(II.25.) EüM rendelet („Promóciós Rendelet”), valamint a 2008. évi XLVIII. törvény is (Reklámtörvény).

A jelentéstételi időszakban marketingkommunikációkkal kapcsolatban büntetésünk nem volt.

A Richter magyarországi központú, közepméretű, vertikálisan integrált multinacionális vállalatcsoport. Tevékenységének alapját – mely a gyógyszergyártás, kutatás-fejlesztés, kereskedelem valamint marketing teljes spektrumát felöleli – a földrajzi és terápiás résekre koncentrált üzletpolitikája adja. Az immáron 115 éves múlttal rendelkező Richternek hazai termelő egységei mellett hat országban működnek termelő és fejlesztő leányvállalatai, termékeit saját piachálózatán keresztül a világ csaknem száz országába juttatja el. Árbevételének több mint 90%-a exportból származik.

A Richter Csoport árbevétele 2015-ben 365 220 millió forintot (1179 millió eurót) tett ki, amely 3,3%-os (euróban mérve 2,9%-os) növekedést jelent 2014-hez viszonyítva. Öt legnagyobb nemzetközi piaca: Oroszország, Lengyelország, Németország, USA és Kína.

Az árbevétel alakulása az egyes régiókban (Mft)

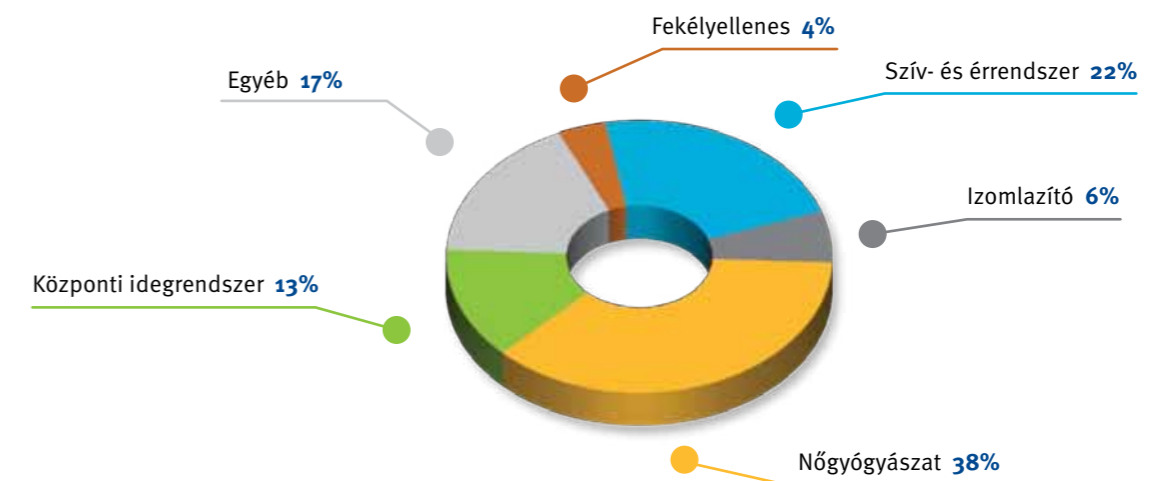
	2013*	2014	2015
Magyarország	31 249	32 811	34 976
EU	127 569	134 747	149 596
Lengyelország	22 000	19 805	21 577
Románia	44 199	44 440	51 096
EU10	23 756	24 616	24 150
EU15	37 614	45 886	52 773
FÁK	151 071	135 328	122 058
Oroszország	99 794	84 533	79 786
Ukrajna	21 351	17 073	8 293
Egyéb FÁK országok	29 926	33 722	33 979
USA	14 143	16 144	18 103
Kína	10 400	13 612	16 849
Latin-Amerika	5 790	8 287	9 057
Egyéb országok	11 664	12 780	14 581
Összesen	351 886	353 709	365 220

* Az adatok módosításra kerültek az IFRS 11 standard miatt

Termékpaletta

A Társaság több mint 200 féle gyógyszert gyárt 400 féle kiszerelésben, amelyek szinte valamennyi terápiás területen kínálnak hatékony, korszerű és elérhető árú gyógymódot. A Richter Csoport forgalmának túlnyomó részét generikus termékek, többek között szteroid alapú készítmények jelentik, amelyek átlag feletti nyereséget biztosítanak a cég számára. E termékcsoport az elmúlt évtizedben jelentősen hozzájárult a Richter forgalmának növekedéséhez, valamint a fedezeti és üzleti eredményhányadok eléréséhez. Kiemelt stratégiai célkitűzés a nőgyógyászati terület további erősítése.

Termékek terápiás területek szerint (2015)

A termékpaletta széttagoltságának csökkentése, a termékösszetétel korszerűsítése folytatódott az elmúlt években. 2015-ben a tíz legnagyobb forgalmú készítmény többsége a Richter három legfontosabb terápiás csoportjából került ki. A nőgyógyászati, a szív- és érrendszeri, valamint a központi idegrendszeri termékek forgalma együttesen a gyógyszergyártási szegmens értékesítésének 73 százalékát tette ki.

Vezető termékek (2015)

TERMÉK	HATÓANYAG	TERÁPIÁS TERÜLET
Orális fogamzásgátlók	hormonok	nőgyógyászati, orális fogamzásgátló
CAVINTON	vinpocetine	központi idegrendszeri, nootropikum
MYDETON/MYDECALM	tolperisone	izomlazító
ESMYA	uliprisztál acetát	nőgyógyászati, méhmióma elleni
PANANGIN	asparaginátok	szív- és érrendszeri, szívgyógyászat
VEROSPIRON	spironolactone	szív- és érrendszeri, vizelethajtó
LISOPRESS	lisinopril	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
LISONORM	lisinopril + amlodipine	szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
AFLAMIN*	aceclofenac	nem szteroid gyulladásgátló
QUAMATEL	famotidine	gasztrointesztinális, fekély elleni

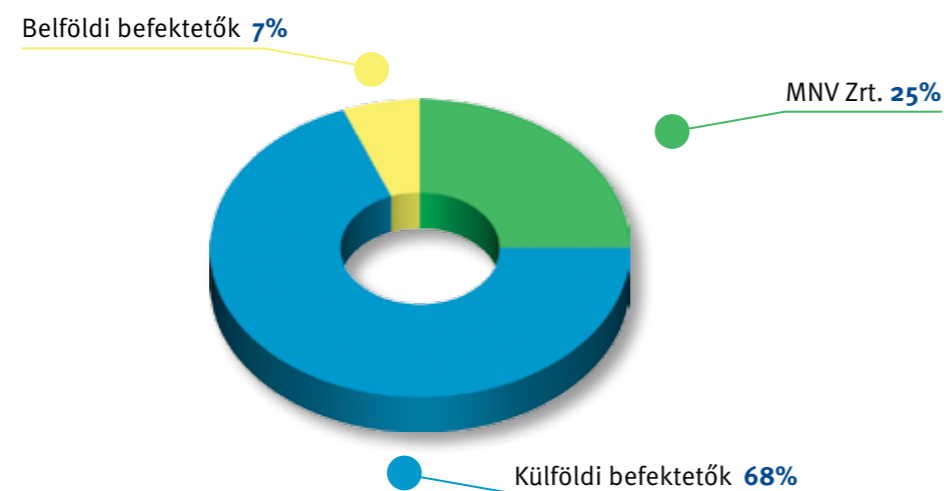
* licenckészítmény

Tulajdonosi szerkezet

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. tulajdonában változatlanul a részvények mintegy 25 százaléka van. A belföldi befektetők aránya enyhe csökkenés után 7 százalékot, a külföldi befektetők aránya pedig 68 százalékot tett ki.

	2015. december 31.	
	törzsrészesvények (db)	jegyzett tőke (%)
Belföldi tulajdonosok	58 409 460	31,34
MNV Zrt.	47 051 668	25,25
Önkormányzatok	149	0,00
Intézményi befektetők	5 498 517	2,95
Magánbefektetők	5 859 126	3,14
Külföldi tulajdonosok	126 745 169	68,00
Intézményi befektetők	124 293 699	66,68
ebből Aberdeen Asset Management Plc.	18 243 530	9,79
Magánbefektetők	2 451 470	1,32
Saját részvények	811 655	0,44
Nem nevesített tulajdon	408 576	0,22
Jegyzett tőke	186 374 860	100,00

Tulajdonosi szerkezet

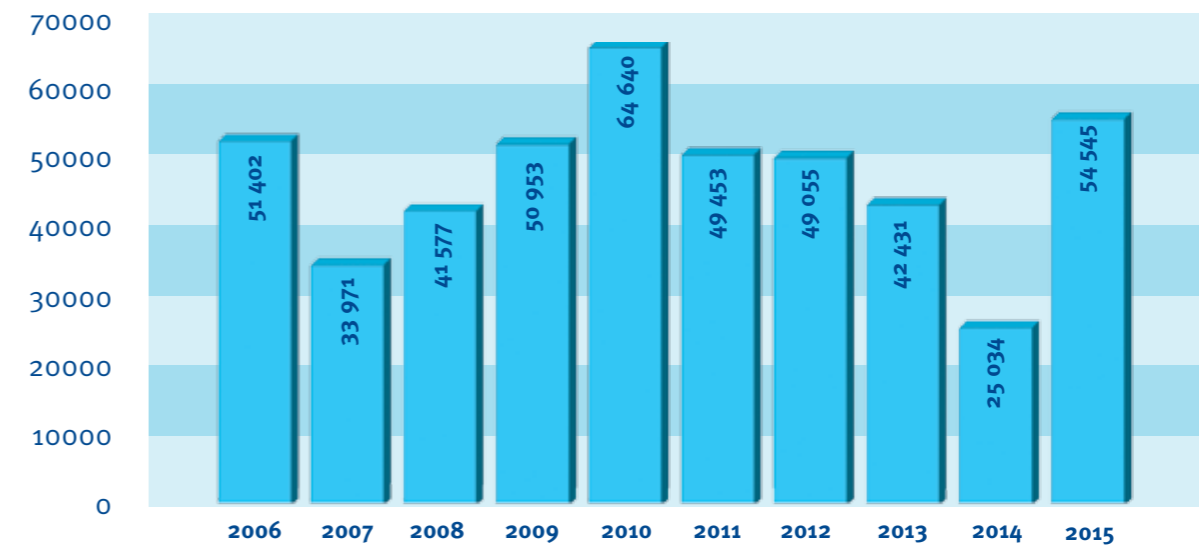
Kiemelt pénzügyi adatok

	2013*	2014	2015
Összes árbevétel (Mft)	351 886	353 709	365 220
Üzleti tevékenység eredménye (Mft)	46 446	37 747	67 532
Adózott eredmény (Mft)	42 431	25 034	54 545
Egy részvényre jutó eredmény (EPS, Ft)**	229	135	292

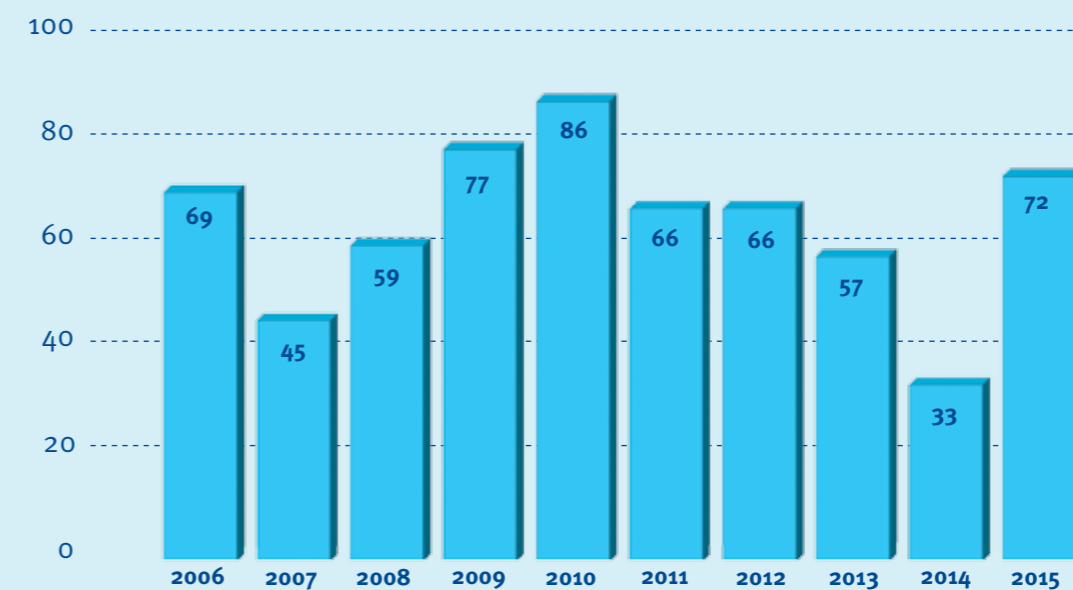
* Az adatok módosításra kerültek az IFRS 11 standard miatt

** Átszámítva a 2013 júliusi részvénytizedelésnek megfelelően

Adózott eredmény (Mft)

Egy törzsrészesvényre jutó osztalék (Ft)

Megjegyzés: a 2013. júliusi részvénytizedelésnek megfelelően

Nemzetgazdasági hozzájárulás

Társaságunk Magyarországon folytat kutatás-fejlesztési tevékenységet és a hazai gyártók közül legtöbbet költi kutatás-fejlesztésre. A vállalat jelentős adó és tb-járulék fizető és nagy volumenű beruházásokkal is hozzájárul a magyar nemzetgazdaság gyarapodásához. Társaságunk nemzetgazdasági hozzájárulása jelentős, 2015-ben 89,8 Mrd Ft volt.

A Richter nemzetgazdasági hozzájárulása (Mrd Ft)

	2011	2012	2013	2014	2015
Beruházás	24,8	24,1	24,4	34,8	28,3
K+F	24,5	32,7	40,0	42,2	34,6
Adók, járulékok	22,2	24,3	23,9	24,0	25,3
Osztalék (MNV Zrt.)	4	3,4	3,1	2,7	1,6
Összesen	75,5	84,5	91,4	103,7	89,8

A Richter célja, hogy folyamatosan korszerű készítményekkel álljon a lakosság gyógyításának szolgálatában és tevékenységével hozzájáruljon az emberi élet minőségének javításához.

Minden sikeres kutatás közelebb visz minket céljaink eléréséhez. Elkötelezettek vagyunk az iránt, hogy magas szintű kutatási tevékenységünk eredményeként a legjobb, legkorszerűbb készítményeket kínáljuk fogyasztóink számára.

A legmagasabb minőségi elvárásoknak való megfelelésünk érdekében kutatás-fejlesztési tevékenységünket a Good Clinical Practice (GCP) és a Good Laboratory Practice (GLP) irányelvei alapján végezzük.

A minőségbiztosítás meghatározó termékeink megfelelő piaci pozíciójának fenntartása érdekében. Ezért a Good Manufacturing Practice (GMP) irányelvek szerinti működésünk kiterjed a gyógyszerkönyvi követelményeknek megfelelő technika alkalmazására, a beszerzéssel kapcsolatos folyamatokra, szabályozásokra, valamint azok dokumentációjára, a szállítók és alvállalkozók minősítésére és utóminősítésére, a lakosság tájékoztatására és a fogyasztói panaszok kezelésére is.

Kutatás és fejlesztés

A Társaság növekedésének és magas szintű jövődélmezőségének fenntartása érdekében a Richter Gedeon Nyrt. stratégiai célkitűzése a magas hozzáadott értékkel rendelkező tevékenységek arányának további növelése. Ennek érdekében a piaci értékesítés súlypontját a generikus termékekről – amelyeknél az elmúlt években a pi-

aci környezet a folyamatos árcsökkenések és a kiéleződő verseny következtében kedvezőtlenül alakult – az innovatív termékekre helyezük át. E célkitűzés megvalósításához kutatás-fejlesztési tevékenységünket három fő területre összpontosítjuk: a kismolekulás eredeti gyógyszerkutatásra a központi idegrendszeri kórképek területén, a biotechnológiai platformra épülő bioszimiláris fejlesztésre, valamint a nőgyógyászati betegségekben originális termékek klinikai fejlesztésére. Az innovatív termékek sikeres piacra hozatalával a cég exporttevékenysége tovább bővül, és egyre több emberhez jutnak el a világviszonylatban is legkorszerűbb terápiák.

Cariprazine és társai

A kismolekulás originális kutatásunk és az egész magyar gyógyszeripar jelentős mérföldköve volt a cariprazine nevű molekula törzskönyvezési kérelmének 2015-ben történt elfogadása az Egyesült Államok Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatala részéről (FDA) skizofrénia és bipoláris mánia betegségekre. A skizofrénia indikációban való európai törzskönyvezéshez szükséges volt még egy vizsgálat, amely a tartós szedés visszaesésre gyakorolt hatásával foglalkozott. A cariprazine orvosi felhasználhatóságának bővítése érdekében a molekulával ezen felül predominánsan negatív tüneteket mutató skizofrén betegekkel és depressziós

kórképekben is folytak és folynak fázis III. vizsgálatok. Előbbi alindikációban a pozitív eredmények 2015 elején megszülettek, és ezzel potenciálisan egy eddig ki nem elégített orvosi igényre ad választ a cariprazine. A cariprazine mellett 11 új vegyülettel kapcsolatos projektünk van folyamatban, ezek közül kettő a humán fázis I. vizsgálatot közvetlenül megelőző preklinikai fejlesztés stádiumában, a többi pedig a kutatás korábbi szakaszaiban tart.

A Társaság 2011-ben a kismolekulás originális K+F 2020-ig kitekintő stratégiaalkotásának keretében jelentős fókuszálást hajtott végre a megcélzott terápiás indikációkat illetően. Az elmúlt időszakban az erőforrásainkat tovább koncentráltuk és gyógyszerkutatói erőfeszítéseinket elsősorban a kognitív zavarok, az elhízás és az autizmus területeire koncentráltuk. Célunk ezeken a terápiás területeken tapasztalható jelentős orvosi és társadalmi igény kielégítése új kismolekulás gyógyszerek kifejlesztésével. Az elmúlt években megteremtettük a tudományos–elméleti háttérrel az állatkísérleti eredmények humán hatékonyságára való fordításához részben saját, részben pályázati forrásokra is támaszkodva. Törekszünk a kísérleti célkitűzésekhez felhasznált állatok számának

a minimálisan szükséges szinten való tartására. Korszerű tesztjeinknek, úttörő sejtes technológiáknak, valamint modern mérőműszerek használatának következtében a 2014–2015. évi állatfelhasználás 46%-kal alacsonyabb volt, mint a 2010–2011. közötti időszakban. 2014–2015-ben számos tudományos előrelépést tettünk a kutatási eszközpark magasabb szintre emelésének érdekében. Kutatásainkba olyan potenciális gyógyszer-célpontokat vontunk be, amelyek nagy kihívást, ám egyúttal jelentős innovációs értéket is képviselnek. A gyógyszerkutatói projektekre jellemző magas kockázatok megosztásának, és a szakmai tudáskincs növelésének érdekében 2013-tól kutatási együttműködési megállapodást kötöttünk a finn Orion Pharma gyógyszeripari vállalattal, melynek keretében 3 projektben végzünk közös kutatásokat. A megállapodás kiterjed közös klinikai vizsgálatok megkezdésére is.

Gyógyszerfejlesztés biotechnológiai módszerekkel

A Richter több mint 110 éves története során mindvégig fontos szerepet kapott a biotechnológia. Kezdetben, az elmúlt század első felében, a biotechnológia az élőlények által termelt bio-

lógiailag aktív anyagok kivonatával szolgálta a gyógyítást. A Richterben ennek jegyében a hormontartalmú szervkivonatokból organoterápiás készítményeket állítottak elő. A nagy nemzetközi áttörést hozó inzulin extrakciós gyártását is gyorsan meghonosította a Társaság. Az ötvenes évek óta az úgynevezett fermentációs biotechnológia is jelen van a cég életében: ez mikróbák életfolyamatainak reakcióit használja fel a gyógyszerek, elsősorban a B12-vitamin és egyes szteroid vegyületek előállításánál bizonyos lépéseknél (biokonverzió vagy bioszintetikus fermentáció). Nemrégiben a „rekombináns biotechnológia” korszaka gyökeres változást hozott a biotechnológia történetében. A genetikai örökítő anyag felfedezése és a hozzá kapcsolódó kutatások lehetővé tették, hogy sejtkultúrákat képessé tegyünk számukra teljesen idegen fehérjék termelésére. A kívánt fehérje szekvenciájának ismeretében, az úgynevezett genetikai szerkezetet létrehozva, majd azt a gazdasejtbe ültetve létrehozuk a módosított gazdasejtet. A fermentációs fázisban ezek a gazdasejtek állítják elő a kívánt fehérjét. A következő szakasz különböző tisztítási lépéseket tartalmaz, ezután már a megfelelő minőségű fehérjével rendelkezünk. A humán inzulin volt az első rekombináns fehérje, amely a '80-as években a sertés inzulin helyére lépve modernizálta és biztonságosabbá tette a cukorbetegség kezelését. Azóta számos rekombináns, biotechnológiai úton gyártott terápiás és egyéb fehérje került piacra. Ezek vagy valamilyen hiánybetegséget gyógyítanak – a növekedési hormon az alacsony növést, az erythropoietin a vérszegénységet, az inzulin a diabéteszt, a filgrastim az alacsony neutrofil fehérvérsejtszámot a vérben –, vagy leginkább az onkológiai (pl. emlőrák, gyomorrák, tüdőrák stb.) és autoimmun betegségek (ízületi gyulladás, a belek gyulladással járó Crohn betegség, a pikkelysömör stb.) területén fejtenek ki kedvező terápiás hatást.

A terápiás fehérjék pontos másolatának, azaz generikumának előállítása a molekula mérete és bonyolult szerkezete miatt szinte lehetetlen. Ugyanakkor a szabadalmak lejártakor jelentős az igény arra, hogy olcsóbban is hozzá lehessen jutni az azonos hatékonyságú biztonságos gyógyszerekhez. Ennek megfelelően jött létre az ún. biohasonló (bioszimiláris) termék kategória és az ehhez tartozó törzskönyvezési lehetőség, melyet a Társaságunk élni kíván. Az elsőként bevezetett terápiás fehérjékhez képest az onkológiai és autoimmun terápiában alkalmazott monoklonális ellenanyagok (mAb-ok – az angol monoclonal antibody elnevezésből) a fehérjék között is kimagaslóan nagy molekula méretűek: átlagosan 150 kDa, míg például az inzulin 12 kDa, a filgrastim 18,8 kDa, a növekedési hormon pedig 20 kDa méretű. A biohasonló monoklonális ellenanyagok előállítása így még nagyobb kihívást jelent.

A Richter 2006-ban határozta el, hogy rekombináns technológiával biohasonló gyógyszer-molekulákat fejleszt. A Richter K+F portfóliójába így 2007-ben mikrobiális és emlős sejttel termelhető biohasonló fehérjék is bekerültek, köztük egyes monoklonális ellenanyagok. A bakteriális fejlesztésért és gyártásért a Helm céggel közös Richter–Helm vállalkozás felelős Németországban, az emlőssejtes fejlesztés Budapesten, a klinikai minták előállítására és a piacra történő gyártásra a debreceni Biotechnológiai üzemből valósul meg. Az emlőssejtes fejlesztés 2007 óta zajlik a budapesti telephelyen, ahol a kis térfogatban kifejlesztett fermentációs eljárást maximum 1000 literes térfogatig méretnövelik. Ezek után az 1000 literes technológiát transzferáljuk Debrecenbe, ahol azt a debreceni üzem a végleges, 5000 literes térfogatra növeli (adott esetben akár az 1000 liter is lehet a végleges gyártó méret). A tervek szerint ezen üzemek 2018–2019-ben gyártanak először a piacra lépéshez biohasonló fehérjéket.

Társaságunk 2007-ben kezdődött erőteljes biotechnológiai fejlesztése eredményeként 2012-ben avattuk fel Közép-Európa legmodernebb biotechnológiai üzemét Debrecenben. Itt biotechnológiai úton előállított gyógyszeripari termékek fejlesztésére és gyártására szolgáló üzem valósult meg, közel 120 új munkahelyet hozva létre. A Társaság célja egy olyan komplex és versenyképes termékvonallétrehozása, melynek segítségével magas hozzáadott értéket képviselő készítményekkel bővítheti hazai és nemzetközi termékportfólióját. 2016-ban a Társaság a már működő biotechnológiai egység kapacitásának további bővítését kezdte meg a leendő igények kielégítése céljából.

A fejlesztés kiterjedt analitikai módszerfejlesztést igényel, a biohasonlóság bizonyítása az elektroforézisen, folyadékkromatográfián, polimeráz láncreakción alapuló módszerektől kiindulva mintegy 50 más vizsgálaton keresztül egészen a sejtes biológiai mérésekig terjed. A sejtes, in vitro rendszerben mért adatok széles spektrumú panelje kiváltani látszik az állatkísérleteket, a biohasonló molekula megfelelő analitikai karakterizálás után a humán vizsgálatok szakaszába léphet. A klinikai vizsgálatok során a hatékonyságot és a biztonságosságot is újra bizonyítani kell, szemben a kismolekulás generikusokkal, amelyeknél az analitikai vizs-

gálatokon felül csak bioekvivalencia vizsgálatok szükségesek az originátorral (a referencia termékkel) való azonosság igazolására. A biohasonló ellenanyagok fejlesztésére vonatkozó útmutatások azonban még nem érték el végleges állapotukat sem Európában, sem Amerikában; a hatóság a fejlesztésekkel párhuzamosan alakítja tovább a szabályozási környezetet.

A Richter hat biohasonló projekten dolgozik elsősorban a rákos és az immunológiai betegségek területén, jelenleg két bioszimiláris termékünk törzskönyvezése folyik az Európai Gyógyszerügynökségnél.

Nőgyógyászati terjeszkedés

A vállalat növekedési stratégiájának egyik kulcseleme a nőgyógyászati termékportfólió folyamatos bővítése, valamint a nyugat-európai és latin-amerikai terjeszkedés. A nőgyógyászati termékportfólió erősítéseként a vállalat stratégiájában megjelent egyrészt az innovatív termékek fejlesztése, valamint a korábban meghatározó fogamzásgátláson kívül új nőgyógyászati indikációs területek felé való mind hangsúlyosabb nyitás.

A stratégia ezen elemeinek megvalósításában jelentettek kiemelkedő fontosságú lépést a Richter Csoport 2010-es akvizíciói, melynek során a német Grünenthal cég orális fogamzásgátló termékportfóliójának átvételére, valamint a svájci székhelyű PregLem vállalat felvásárlására került sor. Miközben a Grünenthal orális fogamzásgátló portfóliójának átvétele az európai lefedettséggel rendelkező orvoslátogató- és marketinghálózat kiépítésének alapját jelentette, addig a PregLem felvásárlásával innovatív, a méhmióma kezelésére alkalmas termék került a vállalat birtokába. 2015 végéig 45 országban vezettük be a terméket.

Az emberi tényező

Az innováció súlyponti szerepét a Társaság tevékenységében jól mutatja, hogy a Richter konszolidált árbevételének átlagosan közel 10-12%-át, 2014-ben 43,7 milliárd, 2015-ban 34,8 milliárd forintot fordított kutatás-fejlesztésre. A Társaság Közép-Kelet-Európa legnagyobb K+F központját üzemelteti, K+F létszáma 930 fő, ezen belül a

kutatók száma: 629 fő, akiknek 24,5%-a rendelkezik PhD fokozattal. Ennek a tekintélyes méretű és magasan kvalifikált „szürkeállománynak” nemcsak a Társaság saját fejlesztéseire való hozzájárulása meghatározó és számottevő, hanem tudományos aktivitása is elismerésre méltó (lásd lenti keretes írásunkat). Innovációt jelentő felismeréseinket az elmúlt két évben 18 magyar illetve nemzetközi szabadalmi bejelentésben összpontosítottuk; az utóbbiak köre több mint nyolcvan országra terjed ki.

A Richter nem csak saját kutatógárdájára támaszkodik, ugyanis kiszélesítette innovációbázisát a hazai egyetemi, akadémiai szféra bevonásával. Oktatási, tudományos és K+F együttműködések vannak a Szegedi Tudományegyetemmel, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel, a Pécsi Tudományegyetemmel és a Debreceni Egyetemmel. Öt jelenleg is futó konzorciális K+F pályázatban veszünk részt egyetemek, illetve akadémiai intézetek partnereként; a pályázati projektek összértéke meghaladja a 16 milliárd forintot. A Richter emellett saját maga is ír ki pályázatokat az akadémiai, egyetemi kutatóhelyek részére a gyógyszerkutatásban, -fejlesztésben hasznosítható tudományos kutatás támogatására. Erre a célra 966 millió forintot fordítottunk 2007 és 2015 között, melyből hat egyetem, négy akadémiai intézet, valamint hét kis- illetve középvállalat kutatási tevékenységét támogattuk negyvenhét témában.

Bár az ipari kutatók elsődleges feladata nem a tudományos publikációs tevékenység, a Richter kutatói közül számosan vállalták azt a többletmunkát, ami eredményeik tudományos publikáció formájában való megjelenítéséhez szükséges. A 2014–2015 közti időszakban kutatóink 3 könyvet jelentettek meg, 32 fejezetet írtak mások könyveiben, és 111 tudományos dolgozatuk jelent meg, döntő többségükben angol nyelven, szakterületük legmagasabban értékelt nemzetközi folyóirataiban. A publikációk a gyógyszerkutatás valamennyi fontosabb területét (orvos-biológia, farmakológia, szintetikus és analitikai kémia, gyógyszer technológia) reprezentálják. Ez is jelzi, hogy a Richter kutatógárdája a publikációs tevékenység vonatkozásában is a gyógyszerkutatás legfontosabb hazai tudományos műhelyei közé tartozik.

Gyógyszergyártási és fejlesztési tevékenységünk minden fázisában, termékeink teljes életciklusa alatt, elsődleges célunk, hogy fogyasztóink egészségét és biztonságát megőrizzük. Ezt az elkötelezettséget felsővezetőink Minőségpolitikai nyilatkozatban is közzétették.

Gyógyszerfejlesztéseink során nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy műszerezettségünk, módszereink és kollégáink felkészültsége megfeleljen a legmagasabb elvárásoknak. Műszerparkunkat folyamatosan frissítjük, fontosnak tartjuk, hogy lépést tartsunk a technika fejlődésével. Kollégáink állandó résztvevői a szakmai előadásoknak, konferenciáknak, amellyel célunk, hogy az így megszerzett innovatív tudással fejlesztéseinket egyre magasabb színvonalra tudjuk emelni, lépést tartva a világ vezető gyógyszergyáraival.

A gyártási folyamat során fokozott figyelmet fordítunk az érvényes technológiai és minőségügyi szabályozások, a hazai, európai és más nemzetközi jogszabályok és előírások betartására. Gyártási tevékenységünket mind a hazai, mind a külföldi illetékes hatóságok rendszeresen ellenőrzik. Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy ezek az ellenőrzések évek óta kritikus észrevételek nélkül záródnak. Teljes körű minőségirányítási rendszert működtetünk, mely az aktuális GMP-irányelvek követelményeire épül, és magában foglalja mindazon termékek, eszközök, folyamatok tervezésének, fejlesztésének és szabályozásának kockázatkezelését, amelyek veszélyforrást jelenthetnek akár a beteg, akár a Társaság szempontjából. Kiemelt fontosságú feladatunknak tekintjük a minőségügyi rendszer hatékonyságának fejlesztését és harmonizálását a teljes cégcsoport vonatkozásában, így leányvállalataink működését is folyamatosan monitorozzuk és törekszünk a minél egységesebb szemlélet és eljárásrend kialakítására. Termékeink minőségének alakulását napi szinten nyomon követjük és évente értékeljük. A napi szinten

tű nyomon követés lehetőségét biztosít az azonnali beavatkozásra már nagyon kis eltérés esetén is. A minőségellenőrzés területén célunk a papíralapú adatrögzítés mihamarabbi kiváltása informatikai megoldással az adatok biztonsága és jobb nyomon követhetősége érdekében.

Beszállítóértékelő rendszerünket folyamatosan fejlesztjük, igyekszünk a meglévő tapasztalatainkat minél sokrétűbben beépíteni az értékelésbe. Kiválasztáskor a megfelelő minőség gyártása mellett fontos szerepet tulajdonítunk az adott beszállító előtörténetének, és abszolút előnybe helyezzük azokat, akiknek jól működő minőségügyi rendszerük van. Értékeléseink a cégcsoporton belül közösek, így biztosítjuk azt, hogy leányvállalatainkkal harmonizált beszállítói körrel rendelkezünk. Célunk, hogy a disztribútorokkal egyeztetve a vásárolt anyagok gyártóját beazonosítsuk, és lehetőség szerint közvetlenül a gyártótól vásároljunk.

A törzskönyvi előírásoknak való megfelelés érdekében szigorú változtatáskövető rendszert működtetünk. Ennek célja, hogy eljárásainkba csak olyan változtatások kerülhessenek bevezetésre, amelyeket bevezetés előtt szakértőink teljes mélységükben átgondoltak és termékeink minőségét nem vagy pozitívan befolyásolják. Ezek a változtatások érinthetik a gyártási technológiát, beszállítókat, csomagolóanyagokat stb.

Termékeinket kizárólag érvényes gyártási és/vagy nagykereskedelmi engedéllyel rendelkező partnereken keresztül értékesítjük. A hazai gyártókkal, nagykereskedőkkel és egyéb szervezetekkel együttműködve igyekszünk megelőzni azt, hogy hamisítványok kerüljenek a kereskedelmi forgalomba, amelyek akár a betegek életét is veszélyeztethetik.

Csomagolóanyagok

A gyógyszergyártás területén élesen elkülönülnek a csomagolóanyagok abból a szempontból, hogy érintkeznek-e közvetlenül a termékkel.

A termékkel közvetlenül érintkező csomagolóanyag hatással van a termék stabilitására, elsődleges feladata, hogy biztosítsa a termék minőségi paramétereinek megőrzését a lejárat teljes időtartama alatt, védje a fizikai, kémiai (nedvesség, fény, oxigén, hőmérsékletváltozás stb.) és a biológiai behatásoktól. Lényeges továbbá, hogy a csomagolóanyag és a termék ne lépjen egymással sem fizikai, sem kémiai kölcsönhatásba, szennyezve a terméket vagy károsítva a csomagolóanyag tulajdonságait.

A fentiek miatt a primer csomagolóanyagok minőségbiztosítását jogszabályok írják elő. Adott csomagolóanyag megfelelőségét stabilitás vizsgálatokkal kell alátámasztani, ez biztosítja a termék és a fogyasztó védelmét. A hatóságilag jóváhagyott csomagolóanyagokat a termék forgalomba hozatali engedélye tartalmazza, ettől eltérni nem szabad.

A másodlagos csomagolóanyagok jelentős része papír, melynek szerepe részben a fizikai védelem, részben a termékkel kapcsolatos információk továbbítása.

Az elsődleges és a másodlagos kiserelő anyagok (csomagolóanyagok) esetén meghívásos versenyzetással választjuk ki beszállítóinkat. Csomagolóanyag-beszerzésünk során betartjuk a Richter beszerzési politikájában előírtakat, különös tekintettel a költséghatékony és etikus működésre. A beszállító kiválasztásának szempontjai: a stabilitás (a beszállító cég stabilitása), a minőség és a versenyképes ár. A kiserelő anyagokra vonatkozó környezetvédelmi termékdíjat Társaságunk átvállalja a gyártótól és önbevallás alapján fizeti meg.

A bioszimiláris készítmények gyártása jelentős kihívás elé állítja vállalatunkat a kiserelő anyag kiválasztása szempontjából. Ezen nagy értékű és a tradicionális készítményeinknél jóval érzékenyebb gyógyszerek biztonságos forgalomba hozatala érdekében az e területen legkiemelkedőbb szállítókat kerestük meg, amelyek a legfejlettebb technológiával dolgoznak.

A gyártás során keletkező primer csomagolóanyag veszélyes hulladék, amelynek ártalmatlanítására jogszabály kötelezi társaságunkat. A másodlagos csomagolóanyagok felhasználása során keletkező hulladékot – ahol erre a jogszabályok lehetőséget adnak – újrahasznosítás céljából szelektíven gyűjtjük. A 2011/62/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv előírásainak megfelelően készülünk a biztonsági elemeket tartalmazó csomagolás bevezetésére. A teljes rendszer 2019. februártól kerül bevezetésre Európában. Lényege, hogy az emberi felhasználásra kerülő vényköteles gyógyszerek csomagolásán egyedi azonosítót és dézsmabiztos zárást kell alkalmazni, amellyel a gyógyszer eredetisége és sértetlensége biztosítható.

Főbb kiserelő anyagok mennyiségi mutatói

Megnevezés	Me.	2013	2014	2015
Alufólia	kg	115 410	106 424	100 578
Ampullák, törőpontos	edb	182 458	125 027	143 445
Faltkarton	edb	268 663	256 760	256 207
Fémfűző	edb	7 132	6 469	6 168
Hullám karton termék	db	1 173 382	1 388 694	1 263 847
Infúziós üveg	edb	804 515	904 384	494 208
Injekciós csőüveg	edb	21 996	22 454	24 200
PVC	kg	709 004	623 702	648 613
Utastás	edb	217 715	201 450	189 971

Beszállítók

Társaságunk három olyan feladatkörre specializálódott beszerzési centrummal rendelkezik, amelyek biztosítják a Társaság alaptevékenységéhez, működéséhez, valamint üzemeltetéséhez szükséges anyagi és nem anyagi javak összességét.

Ezek a következők:

- Általános beszerzési főosztály (indirekt beszerzési tevékenység)
- Stratégiai beszerzési és hatóanyag értékesítési főosztály
- Kiserelőanyag-beszerzési osztály

E területek jellemzői a következők:

- A beszállítói kört (hazai/külföld) elsősorban az határozza meg, hogy az adott minőségi paramétereket tudják-e teljesíteni, ajánlati árak összevethető-e egyéb relációkból kapott árral/árakkal. Ha ez kedvező, akkor a hazai beszállítót előnyben tudjuk részesíteni. Az indirekt beszerzés területén a beszerzői körben ez közel 50-50%-os arány, a kiserelő-anyagoknál számon tartjuk a belföldi és import arányt, míg a stratégiai hatóanyagok esetében Európából megközelítőleg 25 cég, Indiából mintegy 20 cég, Kínából kb. 10-15 cég tartozik beszállítóink közé. Vegyi anyagok esetében az Eu-

rópán belüli nagy vegyipari múlttal bíró országok gyártói dominálnak beszállítóink között. Ezek száma Európán belül kb. 500 gyártó, Európán kívül mintegy 260 cég.

- Csoportszintű beszerzést az Általános beszerzési főosztály olyan esetekben valósít meg, amikor akár a termelés, akár a minőség-ellenőrzés mérései olyan standardizálható igényeket határoznak, melyek egységesítve jeleníthetők meg a piacon.
- A Stratégiai beszerzési és hatóanyag értékesítési főosztály területén a csoportszinten irányított beszerzés a jellemző. Rálátásuk van a leányvállalatok beszerzési tevékenységére, a fontosabb hatóanyagok esetében a beszerzés teljes folyamatát (új témák indításakor piackutatástól kezdődően) koordinálja, vagy a leányvállalatok által is használt hatóanyagot Budapestre rendeli és innen szállítják tovább leányvállalatainkhoz.
- A Kiserelőanyag-beszerzési osztály azokat a kiserelő-anyagokat szerzi be csoportszinten, amelyek mind Magyarországon, mind a leányvállalatoknál azonos munkaterületen kerülnek felhasználásra.

Beszerzési politikánkat 2016-ban tervezzük közzétenni.

Gyógyszerbiztonság

A gyógyszerek modern világunk elengedhetetlen eszközei. Általuk hosszabb ideig élünk, kevesebbszer betegszünk meg és gyorsabban gyógyulunk. Segítségükkel távol tarthatjuk a fertőző betegségeket, és sikeresen vehetjük fel a küzdelmet a modern társadalmat meghatározó civilizációs betegségek ellen is. Emésztőrendszerünk, szív- és érrendszerünk, központi idegrendszerünk szabályozó rendszereinek egyensúlyát hosszú évtizedeken át tudják biztosítani a gyógyszeres kezelések, és meghatározó szerep jut a gyógyszereknek az élet olyan fontos területein is, mint a családtervezés.

Az emberek – biológiai természetüknél fogva – eltérően reagálnak a különféle gyógyító vegyületekre, melyek között nemkívánatos hatásúak is lehetnek. Ezen hatások kiküszöbölését a tudomány a személyre szabott terápiák elterjedésében látja, de ez ma még nem a napi valóságunk része. A gyógyszereket kifejlesztésük során nagyon szigorú vizsgálatoknak és elemzéseknek vetjük alá azért, hogy csak azon készítmények kerülhessenek forgalomba, melyek hasznossága mind egyéni, mind ösztársadalmi szinten jelentős, ugyanakkor alkalmazásuk kockázata elfogadható. A farmakovigilancia (pharmakon: gyógyszer, vigilare: őrködni) a mellékhatások vizsgálatának tudománya. Művelése azt biztosítja, hogy a termék alkalmazásakor el lehessen kerülni azokat a helyzeteket, melyekben a rizikó a várt hasznosságot jelentősen csökkentené. Ez úgy lehetséges, hogy termékeinket világszerte nyomon követjük a piaci környezetben. Biztosítjuk, hogy a gyógyszeralkalmazás a legfrissebb alkalmazási előírásnak megfelelően történjen, illetve regisztráljuk a gyógyszeralkalmazás során fellépő nem várt kimeneteket.

Ebben az őrködő tevékenységben a teljes Richter vállalatcsoport részt vesz, és hasonló gondosságot várunk el kereskedelmi partnereinktől is.

Társaságunk elkötelezett aziránt, hogy a gyógyszerbiztonságot kiemelt prioritású területként kezelje, melynek célja, hogy a betegek és az orvosok számára a biztonságos gyógyszeralkalmazás feltételeit folyamatosan biztosítsa. Ennek érdekében a vállalatcsoport minden tagjára és területére kiterjedő, minőségbiztosított farmakovigilancia rendszert működtet, amely figyelemmel kíséri minden változást a gyógyszerek előny–rizikó egyensúlyában azok teljes életciklusán keresztül.

Az információ gyűjtésének, továbbításának és elemzésének támogatására 2008-ban a Richter a térségben világszínvonalú informatikai rendszert vezetett be. Segítségével a gyógyszerbiztonsági szakembe-

rek a beérkező adatokat folyamatosan elemezni tudják. Ezen tevékenység az Európai Unió gyógyszerhatóságával összhangban, az információkat kölcsönösen megosztva, törvényi kötelezettségeinknek megfelelően történik.

Az adatgyűjtés és -elemzés célja a gyógyszerek mellékhatás-profiljának minél pontosabb feltérképezése annak érdekében, hogy a készítmények alkalmazása mind az indikációt, mind a célpopulációt tekintve még pontosabban történjen – elsősorban az alkalmazási előírások és betegtájékoztatók tökéletesítése révén. A rendszer feladata az is, hogy riasszon és beavatkozzon, ha a termék biztonságosságának megváltozását észleli vagy olyan körülményt tud előjelezni, mely a társadalmat előre nem látott kockázatnak teheti ki.

Mivel mellékhatásoktól mentes gyógyszer nincs, hisszük, hogy tevékenységünk, mely gyógyszereink hatásainak lehető legpontosabb megismerését célozza, védi a betegeket és egyúttal termékeinket is. Társaságunk a farmakovigilanciára szolgálatként tekint, melyet Gyógyszerbiztonsági Politikájában is megfogalmazott. Tevékenységünket minőségbiztosítottan, a Good Pharmacovigilance Practice (helyes gyógyszerbiztonsági gyakorlat) nemzetközi elvei szerint végezzük. A gyógyszerbiztonság személyi felelősségét hordozza és a rendszer működését felügyeli a farmakovigilanciáért felelős személy (Qualified Person for Pharmacovigilance).

2013 végére Társaságunk megteremtette az alapját egy jól működő, az Európai Unió gyógyszer szabályozásának megfelelő farmakovigilancia minőségi rendszernek.

A jövőre nézve a következő fő általános célokat tűztük ki a betegek és a közegészség védelme, valamint az üzleti célok hatékony támogatása érdekében:

- Egységes, hatékony és gyors kommunikáció biztosítása mind a Társaságon belül, mind a hatóságokkal és a gyógyszeralkalmazókkal a vállalatcsoport teljes területén a biztonságos gyógyszeralkalmazás elérése érdekében.
- Hatósági megfelelés:
 - o az EU Helyes Farmakovigilancia Gyakorlat irányelveinek teljes körű bevezetése;
 - o a rizikó menedzsment tevékenység kiterjesztése a teljes termékportfólióra.
- Inspekciós készenlét:
 - o Az összes leányvállalattal és képvisellel azonos elvek és módszerek alapján azonos folyamatok lefektetése, ami biztosítja, hogy a minőségügyi rendszer bármely pillanatban fogadóképes az ellenőrzésre.
- A hatékonyság és megfelelés mérőszámainak kidolgozása és rutinszerű alkalmazása.

Szűrőprogramok

A 2009-ben útjára indított Richter Egészségváros Program tágabb összefüggésbe helyezi az egészségmegőrzés lényegét: összekapcsolja az egyéni készletet egy jótékonysági közösségi üggyel, amelyben mindenki egyszerre tehet önmaga egészségéért és városa egészségügyének fejlesztéséért. A program fontos üzenete a megelőzés, az egyén felelősségének erősítése egészségi állapotának alakulásában. A program keretében 2015. december 31-ig 47 városban 209 millió forintot adományozott a Richter a hazai kórházaknak.

Romániai leányvállalatunk „Capsula Sanatarii” néven egészségnevelő programot hirdetett. A kezdeményezés keretében számos tájékoztató anyagot készítettek, melyek különböző betegségek és egész-

ségi állapotok megelőzésére, diagnosztizálására és kezelésére vonatkozó fontos információkat tartalmaznak. A tájékoztatók ingyenesen hozzáférhetők patikákban, orvosi rendelőkben és a Richter által szervezett rendezvényeken. Laikusok tájékoztatását szolgálja az évente négy alkalommal megjelenő „Richter Vita” című ingyenes magazin is, amely az ország minden gyógyszertárában elérhető.

A Román Szülészeti-Nőgyógyászati Társasággal együttműködve folytatják az elmúlt évben útjára indított a „Mióma” – ismerd meg, beszélj meg, dönts! kampányt a nők körében.

Az évente megrendezésre kerülő, nagyszabású „Vásárhelyi forgatagon” Egészségsarkot működtetnek, ahol a résztvevők tanácsadásokon, különböző szűrővizsgálatokon vehetnek részt.

Richter a nőkért

A Richter Gedeon Nyrt. abban a rendkívüli helyzetben van, hogy kivételes rálátással bír a magyar nők helyzetére abból adódóan, hogy a korszerű nőgyógyászati készítmények fejlesztése és forgalmazása is tevékenységéhez tartozik: gondoskodik a nők egészségéről a tinédzser kortól kezdve egészen a változókorig. Ez a gondoskodás azonban felelősséggel is jár. A Richter feladatának tekintti, hogy a nők lelki, társadalmi jólétéért is tegyen, ezért életre hívta a Richter a nőkért programot, melynek pillérei:

Richter Aranyanyu Díj

Magyarországon egyedülálló kezdeményezés. A díjat 2011-ben alapította Rácz Zsuzsa író és a Richter Gedeon Nyrt. Közel kétfélmillió forint összdíjazású, kifejezetten nőknek szóló elismerés. A díj célja a nők társadalmi megbecsülésének és önbecsülésének növelése. A díjat olyan nőknek ítélik oda, akik klasszikus, női segítő szakmákban dolgoznak, és munkájuk nélkülözhetetlen, mégis csekély anyagi és erkölcsi elismerésben van részük. Aranyanyukat négy kategóriában – pedagógus, orvosnő, egészségügyi, szociális szakdolgozó – a nagyközönség ajánlhat, a díjazottakról szakmai zsűri és közönségszavazás dönt.

Terézanyu pályázat és klub

A klub teret és alkalmat biztosít egy támogató női közösség létrejöttének. A jelenleg közel ezer főt számláló klub nyitott mindazon nők számára, akik elfogadó és dinamikus közösséghez kívánnak tartozni és ezért a közösségért maguk is szívesen tesznek. A Terézanyu pályázat is hasonló célokat szolgál: hogy a nők hangot és teret kapjanak, és tabuk nélkül beszélhessenek, írjanak problémáikról.

Nőnek lenni jó

A Nőnek lenni jó program azt a tényt állítja a középpontba, miszerint a nők minden életkorban, minden életszakaszban boldognak érezhetik magukat – akár egy kedves, apró gesztus, nekik kijáró megkülönböztetett figyelem okán, akár az életük egy-egy markáns, a nőiséghez kötődő pillanatának megélésékor.

Mióma edukációs kampány

A miómák a nőgyógyászatban előforduló leggyakoribb jóindulatú, szolid daganatok, melyek a fogamzóképes korú nők mintegy 20-25 százalékát érintik. A Richter „Én döntésem” néven futó kampányának célja egyrészt a betegség tüneteinek megismertetése a lakossággal, ezáltal növelve a nők egészségtudatosságát és építve az orvoshoz fordulási hajlandóságukat, másrészt pedig annak tudatosítása, hogy miómás megbetegedés esetén ma már létezik korszerű gyógyszeres kezelés is.

Felelős és jól átgondolt üzleti magatartást tanúsítva elköteleztük magunkat az iránt, hogy gazdasági súlyunknak megfelelően szerepet vállaljunk az összetársadalmi ügyek megvalósításában is. Ebben a folyamatban kiemelt szerepe van emberierőforrás-gazdálkodásunknak.

Munkavállalóink a legfontosabb érintettjeink. Emberi erőforrásunk képezi folyamatos üzleti sikereink, tudományos, kereskedelmi és pénzügyi értékekben rejlő növekedési lehetőségeink alapját. Munkatársaink fejlesztése érdekében a Társaság emberierőforrás-stratégiát dolgozott ki, amelynek célja a munkatársak hosszú távú elkötelezettségének megnyerése vonzó munkahely megteremtésével és a hagyományos értékrend átadásával.

Széles eszközrendszer áll rendelkezésünkre olyan munkatársak felkutatására és alkalmazására, akiknek szakmai tapasztalata, átfogó szakmai ismerete és jövőbeli elképzelései a lehető legnagyobb mértékben segítik elő a Richter sikerét. A munkatársak hosszú távú elkötelezettségének megnyerését a vonzó munkahely és a hagyományos értékrend kialakításán túl többek között a különböző szakmai és kompetenciafejlesztő képzések kínálata, karrierutak, teljesítményértékelési rendszer, a béren kívüli juttatások és a támogatások széles köre szolgálják. Társaságunk különösen figyel a kiemelkedő teljesítményű munkavállalók értékelésére és díjazására, stresszkezelési programokat, személyes tanácsadást kínál a munkatársak mentálhigiénés jóléte érdekében. Mindezek hozzájárulnak a kulcsemberek megtartásához, a magas szintű teljesítmény és a kitűzött célok eléréséhez.

Nagy hangsúlyt fektetünk a pályakezdő fiatalok foglalkoztatására éppúgy, mint a humánus generációváltás megvalósítására. Az emberi erőforrás megtartása, fejlesztése legfőképpen tőkét, befektetést és menedzselést igényel.

Értékrendünk

Társaságunk számára kiemelt fontosságú az írott és íratlan értékek gondozása, illetve megőrzése. Értéknek tekintjük a hosszú távú gondolkodást, amely nemcsak a vállalat szakmai/stratégiai tevékenységére jellemző, hanem a munkatársakkal való együttműködésre is. Értéknek tekintjük továbbá az átgondoltságot, a megfontolt döntéshozatalt és a stabilitásra való törekvést.

Büszkék vagyunk arra a biztonságra, amelyet a Richter Gedeon Nyrt. stabilitása révén nyújt munkavállalóinknak. A magas szintű szakmai felkészültség biztosítása érdekében kiemelt szerepet kap a szakmai fejlődés támogatása (oktatás, képzés). A Társaság lehetőség szerint belülről építkezik, saját munkavállalói köréből biztosítja, neveli ki az utánpótlást.

A Társaságnál a közös célok elérésének egyik fontos eszköze az összehangolt csoportmunka, amely jó szakmai és emberi kapcsolatokon alapul. Ennek pozitív következménye a közösséghez tartozás érzése, a „Richter-tudat”. A szociális érzékenység mind a társadalmi szerepvállalásban, mind a munkavállalóknak nyújtott különböző támogatásokban megnyilvánul.

Létszámadatok (Magyarország)

	2014	2015
Nők/férfiak megoszlása a dolgozók állományában	50/50	49/51
Fluktuáció %-ban (kilépési arány)	6,5%	6,5%
Dolgozók átlagos életkora	44,1 év	44,5 év
Richternél töltött átlagos idő	13,9 év	14,1 év
Átlagos állományi létszám	5046 fő	4948 fő
teljes munkaidős	4968 fő	4878 fő
nyugdíjas teljes munkaidős	21 fő	11 fő
részmunkaidős	49 fő	53 fő
nyugdíjas részmunkaidős	8 fő	6 fő
Határozatlan munkaszerződéssel rendelkezők száma év végén (aktívak)	4664 fő	4604 fő
Határozott munkaszerződéssel rendelkezők száma év végén (aktívak)	318 fő	336 fő

A Richter Csoport záró létszáma 2015 végén 11431 fő, a szellemi foglalkozásúak 85%-a rendelkezik diplomával. 2014 végén a záró létszám 11602 fő, a szellemi foglalkozásúak 86%-a diplomás. A csökkenés a K+F, valamint az értékesítés területén végrehajtott létszámleépítések hatása.

Kapcsolatunk leányvállalatainkkal

A gyártó leányvállalataink humánerőforrás-vezetőivel évente megtartott találkozókra a „Jó gyakorlat, jó megoldások”-at ajánljuk a résztvevőknek. A velük szemben is támasztott magas szintű teljesítmény- és minőségi követelmények mellett döntéseinknél figyelembe kell vennünk az eltérő földrajzi, kulturális környezetet. A munkatársak képzésében az adott ország képzés-fejlesztésére támaszkodunk. A Richter hagyományainak tisztelete, a lojalitás a cég iránt azonban országtól függetlenül működik.

Érdekképviselés

Társaságunk dolgozóinak érdekképviselését az 1992. április óta bírósági bejegyzéssel működő, önálló érdekvédelmi társadalmi szervezet, a **VDSZ Gyógyszergyári Szakszervezete** látja el. A szakszervezeti szerveződés kiterjed a Társaság valamennyi magyarországi szervezeti egységének munkavállalójára. Budapesti dolgozóink közül 1320-an, Dorogon 440-en tagjai (2015. december 31-i adatok). A szakszervezet és a vezetőség közötti együttműködés nagy múltra tekint vissza: megkötik a **Kollektív Szerződést**, megállapodnak a bér- és a munkavállalókat érintő egyéb ügyekben.

A Munkavédelmi Bizottsággal folyamatos a kapcsolat a megfelelő munkakörülmények biztosítása érdekében.

Megerősítésre került a Gyógyszeripari Alágazati Párbeszéd Bizottság, ahol megkötésre került a Gyógyszeripari Kollektív Szerződés.

A megválasztott **Üzemi Tanács** tevékenysége olyan dolgozói részvétel kiterjesztését jelenti a munkahelyekre, amelynek elsődleges célja a munkavállalói érdekek folyamatos képviselete. Kiemelt feladatai közé tartozik többek között a jóléti keret felosztásának jóváhagyása. Funkciója szerint információs hídként szolgál a munkáltató és a munkavállaló között. Résztvevője a Kollektív Szerződés kidolgozásának is.

A Kollektív szerződés hatálya kiterjed a Richter Gedeon Nyrt.-vel munkaviszonyban álló munkavállalókra, amennyiben a munkavállaló a munkát rendszerint Magyarországon végzi. A vezérigazgatóra, továbbá a vezető állású munkavállalókra a Kollektív szerződés hatálya nem terjed ki.

Panaszkezelési mechanizmusok

A cég etikus működésével kapcsolatos vélemények eljuttatására az etika@richter.hu címen van lehetőség. A beérkező információkat bizalmasan kezeljük. A névtelen bejelentéseket csak abban az esetben vesszük figyelembe, ha bűncselekmény vagy súlyos kötelezettségszegés gyanúja merül fel.

Juttatások

Társaságunk számára kiemelt fontosságú az öngondoskodás, valamint a munkavállalók egészségmegőrzésének támogatása. A béren felüli juttatásaink részmunkaidőben foglalkoztatott munkatársainkat is megilletik. Önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj-kiegészítést, valamint egészségpénztári támogatást nyújtunk kollégáink részére.

Budapesten saját tulajdonú uszodát és edzőtermet, valamint sportpályát üzemeltetünk a munkavállalók és családtagjaik részére. Dorogon 2015-ben saját tulajdonú edzőtermet létesítettünk az ott dolgozók és családtagjaik számára. Debrecenben szerződött partnerekkel biztosítjuk az uszodai szolgáltatások elérhetőségét, ezen kívül munkavállalóink konditerem bérletet kapnak.

A betegségmegelőzést, a krónikus betegségek felismerését, kezelésükre történő javaslattételt szolgálják az évente változó betegségtípusokra meghirdetett szűrőakciók.

Társaságunk a munkavállalók pihenéséhez hat saját tulajdonú üdülő fenntartásával járul hozzá. Üdülőink a mai kor követelményeinek megfelelő szinten működnek, a működtetésről, a családi hangulatról

és a magas színvonalú szolgáltatásokról a Richter Gedeon Nyrt. 100%-os tulajdonában lévő Humanco Kft. alkalmazottjai gondoskodnak. Az üdülési szezonon kívül az üdülőkben a munkatársak szakmai fejlődését támogató tréningeket, továbbképzéseket, valamint a társaság üzleti érdekeit támogató konferenciákat szervezünk, melyekkel jelentős megtakarításokat érünk el.

A munkavállalók gyermekeinek óvodákat tartunk fenn Budapesten és Dorogon. A saját működésű óvodák lehetővé teszik, hogy napközben a gyerekek nyugodt körülmények között legyenek, fejlődésükről és nevelésükről szakképzett óvodapedagógusok és dajkák gondoskodnak. Az óvodák sósobával és tornateremmel rendelkeznek, a megfelelő körülményeket magas színvonalon felszerelt csoportsobák biztosítják. Az óvodák nyitvatartása alkalmazkodik a Társaság munkarendjéhez, így a gyermekek nyári felügyelete is megoldott.

A személyes biztonság növelését és a gondoskodást szolgálja a minden munkavállalóra kiterjedő élet- és balesetbiztosítás.

A kollégák részére kedvezményes és kamatmentes vállalati hiteleket, utazási hozzájárulást, a fiatal pályakezdeők részére lakhatási lehetőséget biztosítunk. A tehetséges fiatalok megtartása érdekében hosszú futamidejű biztosítási konstrukciót dolgoztunk ki, a legjobbak számára igyekszünk szakmai és szervezeti karrierlehetőséget is biztosítani.

Budapesten a Richter Kada utcai Petőfi Sándor Művelődési Házában lehetőség van kulturális, közösségi és a munkavállalók gyermekei részére nyári programok szervezésére.

Képzés

A Társaság minden dolgozója kötelezően részt vesz a biztonságtechnikai, minőségügyi, környezetvédelmi és farmakovigilancia képzéseken. Emellett a Richterbe lépő munkatársak számára „beilleszkedési programot” szervezünk, melynek során részben előadások, részben üzem illetve laboratóriumok látogatása révén ismerkedhetnek meg a Richter széles körű tevékenységével és a vállalati kultúrával. A frissen végzett pályakezdő diplomások számára „Mémökovi” nevű tréningprogramot szervezünk. Ennek célja egyrészt a munka világába való beilleszkedés megkönnyítése, másrészt a Richter tevékenységének és a vállalati kultúrának a megismerése.

Tovább folytattuk a közép- és felső vezetők képzését. Az elmúlt években kinevezett vezetők számára külön programot szerveztünk, amely elősegítette, hogy felismerjük a legrátermettebb kollégákat és felkészítsük őket a rájuk váró feladatokra.

Képzések		2013	2014	2015
Egyetemi képzés+PhD (hagyományos)	fő	4	1	0
Főiskolai képzés (hagyományos)	fő	13	6	0
(Akkreditált) felsőfokú szakképzés	fő	2	1	3
Bolognai-rendszerű felsőoktatás	fő	120	103	100
Középfokú képzés	fő	14	14	14
OKJ-s szakképesítés	fő	339	82	97
Egyéb szakképesítés	fő	26	26	16
Jogszabályi megfeleléshez kapcsolódó	fő	645	1218	1073
Tanfolyamok (szakmai, informatikai, egyéb)	fő	1332	1148	1052
Nyelvi képzések	fő	619	700	833
Vezetőképzés	fő	168	125	312

Továbbra is támogatjuk az idegen nyelvet tanulókat, a dolgozók tudományos irányú továbbképzését, valamint nagy jelentőséget tulajdonítunk az informatikai ismeretek széles körű bővítésének.

Fontosabb kihelyezett tanfolyamok 2014-ben	Fő
Gyógyszertechológia	19
Biotechnológia szaktanfolyam	28
Statisztika (elmélet + szoftveres géptermi gyakorlat)	33
Empower tréningek (Waters)	20
Projektmenedzsment tréningek	0
Nyomástartóedény-gépész (OKJ), Nyomástartóberendezés-kezelő	11
Jogszabály által előírt kötelező továbbképzések (kisgépező, darukötöző, targoncavezető, emelőgépező, ADR, izolációs légzésvédő, ATEX, felvonóvezető stb.)	1010
Összesen:	1141

Fontosabb kihelyezett tanfolyamok 2015-ben	Fő
Gyógyszertechológia	22
Az endotoxin, mint szennyező	33
Empower tréningek (Waters)	11
HPLC User Course DryLab®4	10
Kromatográfiai szakmai továbbképző tanfolyam (LC és HS-GC)	14
Beruházási és karbantartási továbbképzések	8
Termelésirányítási tréningek (Szakaszos technológiák korszerű irányítása; Folyamatfejlesztési (LEAN))	10
Jogszabály által előírt kötelező továbbképzések (kisgépező, darukötöző, targoncavezető, emelőgépező, ADR, izolációs légzésvédő, ATEX, felvonóvezető stb.)	722
Összesen:	831

Oktatási intézmények támogatása

Az oktatási intézmények támogatása társadalmi felelősségvállalásunk egyik alappillére. Stratégiánkban meghatározó a folyamatos kutatás-fejlesztési tevékenység fenntartása, amelyhez elengedhetetlenek tartjuk a jövő szakembereinek megfelelő képzését, az utánpótlás-nevelés támogatását. A Richter Gedeon Nyrt. azonban nemcsak a vegyész és gyógyszerész szakembereket karolja fel, hanem jelen van a műszaki, az orvosi, a közgazdaságtudományi egyetemek támogatói között is. Társaságunk kutatók, orvosok tudományos munkáját, továbbképzését, az egészségmegőrzésre, betegségmegelőzésre irányuló tevékenységét is támogatja.

Innovációs tudásunk alapja a tervezés, így gyakorlati lehetőségekkel és más juttatásokkal támogatjuk az oktatási intézményeket. Cégünk elsősorban pályázatokon és alapítványokon keresztül segíti a fiatal kutatók, vegyész-mérnökök, gyógyszerészhallgatók továbbképzését éppúgy, mint a kémiában kiemelkedő tehetségű középiskolásokat, valamint az oktatásban kimagasló szerepet betöltő tanárokat. Egyre bővülő hazai piaci jelenlétünket mutatja 1994 óta fejlődő referenciapatika-hálózatunk is, amely egyrészt felméri a betegek igényeit, másrészt tájékoztató anyagokkal látja el vásárlóinkat, amelyekből bővebb információkat kaphatnak az általunk gyártott készítményekről. Referenciapatikáinkban dolgozó gyógyszerészeink szakmai képzésben részesülnek, illetve egyéb összejöveteleken és tapasztalatcsereik révén gazdagíthatják tudásukat.

Támogatási forma	Leírása	Részvétel
Szakmai gyakorlat	Tanüzemünkben, termelő üzemeinkben, kutatólaboratóriumainkban és egyéb szakterületeken fogadunk középiskolai tanulókat, főiskolás és egyetemi hallgatókat	2013: 275 fő 2014: 227 fő 2015: 271 fő
Diplomamunkák, szakdolgozatok, doktori dolgozatok elkészítésének támogatása	Egyéni elbírálás alapján esetenként helyben történő kutatást vagy külső konzulenszt biztosítunk	2013: 37 fő 2014: 37 fő 2015: 52 fő
Gyárlátogatások	Szakképző iskolák, egyetemek, főiskolák, határon túli magyar egyetemek, illetve az Európai Unió országaiból érkező külföldi diákok számára szervezzük, igény szerint	2013: 756 fő 2014: 601 fő 2015: 649 fő

Egyéb támogatásainkat alapítványi formában nyújtjuk:

Alapítványok	Támogatási forma
Kutató Diákokért Alapítvány	Középiskolások részére biztosít kutatási lehetőséget.
Egyetemi alapítványok	TDK konferenciák helyezettei és a kiváló diplomamunkák díjazása. Fiatal kutatóknak és PhD hallgatóknak nyújtott támogatás.
Richter alapítványok	
Alapítvány a Magyar Kémiaoktatásáért	Általános- és középiskolai kémiatanárok oktatómunkájának díjazása.
Richter Alapítvány a Finomkémiai Műveletek Fejlesztéséért	A Veszprémi Egyetem mérnöki karán tanuló hallgatók kutatómunkájának, illetve oktatóinak támogatása.
Richter Gedeon Rt. Centenárium Alapítvány	Fiatal kutatók, egyetemi hallgatók PhD tanulmányainak, rövid- és hosszú távú kutatásának támogatása.
Richter Gedeon Talentum Alapítvány	35 év alatti tehetséges fiatalok graduális és posztgraduális tanulmányainak támogatása, akik a tanulmányok eredményes elvégzését követően a magyar gyógyszeripar sikeres szakemberei, kutatói lehetnek. Ezt meghaladóan azon egyetemek és egyéb oktatási intézmények tevékenységének támogatása, amelyek a sikeresen pályázó fiatalok képzését végzik.
Aesculap Alapítvány	A Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán a tudományos tevékenység, kutatás, nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés támogatása.
Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért	A matematika-, fizika-, biológia- és kémiaoktatásban kiemelkedően eredményes pedagógusokat díjazza (Rátz Tanár Úr Életműdíj).
Bugát-Richter Természettudományi Alapítvány	Középiskolás diákok természettudományos ismereteinek elmélyítése, a kiemelkedő tudású diákok tehetséggondozása, magas szakmai színvonalú versenyek és vetélkedők rendezésének támogatása.
Varga József Alapítvány	A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vegyészmérnöki és Biomérnöki Karán a tudományos tevékenység, kutatás, nevelés, oktatás, képességfejlesztés, konferenciák támogatása.
ProScola Nostra Alapítvány	A Dorogi Zsigmond Vilmos Gimnázium és Szakközépiskola tehetséges tanulóinak iskolán belüli támogatása, illetve hazai és külföldi szaktárgyi táborokban oktatás, közművelődés, ifjúsági feladatokról gondoskodás és sport támogatása. Egészségmegőrzés, képességfejlesztés, idegen nyelvi képzés segítése, nyelvvizsgázás ösztönzése.

Szervezeti tagság és iparági képviselők

Érdekeink képviselésének különösen fontos módja a különböző magyar és nemzetközi szervezetekben való szerepvállalás. Kiemelkedő jelentőségű a Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetségében (MAGYOSZ), illetve az Ágazati Párbeszéd Bizottságban betöltött szerepünk. Az 1990-ben létesült iparági képviselő tömöríti a gyógyszersektorban működő cégeket, képviseli és koordinálja közös ér-

dekeinket, elvégzi a tagok közötti egyeztetést, valamint figyelemmel kíséri a hazai és külföldi kutatási-fejlesztési trendeket és a gazdasági helyzetet. Így mi is könnyebben érvényesítjük befolyásunkat a szabályozás területén és hozzuk meg döntéseinket a piaci stratégia összeállításakor.

A következő szervezeteknek vagyunk a tagjai:

- AIPPI Magyar Csoport
- Akadémiai Klub Egyesület
- Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
- EAN Magyarország Kht.
- EAQ Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottság
- European Generic Medicines Association (EGA)
- Generáció Mecénás Klub Kht.
- Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Hungarnet Egyesület
- Industrial Liaison Program of the Massachusetts Institute of Technology
- Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület
- Környezetvédelmi Információs Klub Nonprofit Egyesület
- Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége
- Magyar Biotechnológiai Szövetség
- Magyar Egészségügyi Társaság
- Magyar Hidrológiai Társaság
- Magyar Hypertonia Társaság
- Magyar Innovációs Szövetség
- Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület
- Magyar Kémikusok Egyesülete
- Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság
- Magyar Klinikai Onkológiai Társaság
- Magyar Közgazdasági Társaság
- Magyar Minőség Társaság
- Magyarországi Üzleti Tanács a Fenntartható Fejlődésért
- Magyar Versenyjogi Egyesület
- Magyar Védjegy Egyesület
- Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége
- Méréstechnikai, Informatikai és Automatizálási Tudományos Egyesület
- Neumann János Számítógéptudományi Társaság
- Országos Humánpolitikai Egyesület
- Pharmapolis Klaszter Kft.
- SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt.
- TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. KING Építőipari Vállalkozó Programrendszer Klubtagsági
- Transparency International Magyarországi Tagozat Egyesület Kht.
- Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége

Támogatási politika és az alapítványok

Kötelességünknek érezzük, hogy lehetőségeinkhez mérten társadalmi programjainkkal támogassuk a közösségi célokat. Ezen támogatásokat elsősorban alapítványokon keresztül nyújtjuk, amelyek – tevékenységünkhöz kapcsolódóan – két fő területen működnek: **egészségügy és oktatás.**

Az egészségügyet támogató alapítványaink közül kiemelt jelentőségű a Richter Gedeon Rt. a Magyar Egészségügyért Alapítvány.

Az alapítványi támogatások odaítélése a következő szempontok alapján történik:

- konkrét, világosan definiált célra fordítódjon;
- adott közösségek helyzetének, életvitelének javítását szolgálja;
- kórházi infrastruktúra fejlesztési célok megvalósulását segítse elő;
- amennyiben a támogatást adott terápiás területekhez kapcsolódó alapítványok kérik, abban az esetben a Társaság a szív- és érrendszeri, a központi idegrendszeri, illetve a mozgásszervi területeket részesíti előnyben, illetve a számára fontos terápiás területeken működő betegszervezetek igényeit veszi figyelembe.

A Társaság dolgozói szociális gondjainak enyhítésére a Richter Munkavállalói Jóléti Alapítványt hoztuk létre.

Az oktatás támogatása igen széles körű: támogatjuk a tehetséges közép- és felsőfokú, valamint PhD tanulmányokat végző hallgatókat, valamint a képző intézményeket, illetve a képzési programjaikat. Külön alapítványokat hoztunk létre és működtetünk a kémia, illetve a természettudományos képzés területén kiemelkedő tanárok munkájának elismerésére (ld. táblázat 44. oldal).

Leányvállalataink oktatást támogató tevékenysége

Leányvállalataink támogatási stratégiája azonos az anyavállalatéval, azaz az oktatás és az egészségügy területén nyújtanak segítséget. Az oktatást támogató tevékenységeikből – a teljesség igénye nélkül – mutatjuk be a következőket:

Gedeon Richter Romania

A Gedeon Richter Románia közérdeklődésre számot tartó kiállítást szervezett a Maros Megyei Múzeummal együttműködve „Gyógyító orvosságok, enyhítő tabletták. A gyógyszergyártás történetének néhány pillanata” címmel.

A múzeumban került sor a „Gyógyszerészet – az élet kémiai képlete” című ismeretterjesztő sorozat megrendezésére, amelyen a résztvevők érdekes előadásokat hallgathattak meg és látványos laboratóriumi kísérletek bemutatásán vehettek részt. Hagyományt kívánnak teremteni azzal, hogy 2015-ben elismerésben részesítették az Országos Kémiai Olimpián díjat nyert marosvásárhelyi diákokat és tanáraikat.

A Gedeon Richter Romania elkötelezett támogatója a tudományos kutatásnak is.

Gedeon Richter RUS

A Gedeon Richter RUS vezetői a Szentpéterváron működő Gyógyszerészeti Akadémián előadás és kiállítás keretében mutatták be a céget. Az Akadémia dékánjával és oktatóival közösen kiválasztották azt

a három hallgatót, akik tanulmányaik során a gyárban végezheték kötelező szakmai gyakorlatukat. A diákok a sikeres záróvizsgát követően munkalehetőséget kaptak a gyárban. Munkájukkal vezetőik elégedettek voltak és ezért véglegesítették őket.

Emellett évi egy alkalommal gyárlátogatást szerveznek a Gyógyszerészeti Intézet hallgatói számára. Mindkét programmal az volt a cél, hogy megbízható vállalként és potenciális munkaadóként mutassák be a Richtert.

A jegorjevszki gyermekek számára újévi tehetségkutató versenyt szerveztek. A célcsoport: a város 5–15-éves gyermekei és családjaik voltak. Az eredményhirdetésre újévi parti keretében került sor. A program célja: a Richter mint figyelmes és gondos vállalat bemutatása.

Gedeon Richter Polska

A Gedeon Richter Polska Országos Gyógyszerészeti Tudományos Versenyt hirdetett meg Lengyelország tíz orvosi egyetemén, illetve gyógyszerészeti karán. A célcsoport egyetemi MSc és doktori fokozattal rendelkező szakemberek, akiknek tudományos munkái kiemelkedő színvonalúak és alkalmazhatók az adott szakterületen. A projekt legfontosabb célja a Richter pozicionálása a verseny kezdeményezőjeként és kizárólagos alkalmazójaként, a lengyel gyógyszerésztudomány fejlődésének előmozdítása, híd építése a tudomány és gyógyszeripar között, valamint fiatal gyógyszerészek ösztönzése arra, hogy részt vegyenek a modern gyógyszerészeti kutatásokban.

„A gyógyszeriparban elérhető sikerek receptje” címmel rendezett workshop a Lengyel Gyógyszerészeti Társaság Fiatal Gyógyszerészeti Körének diák tagjai számára nyújt segítséget egyéni szakmai pályafutásuk felépítésében. A projekt három szakaszból tevődik össze, amelyet az orvosi egyetemek mind a tíz kara megvalósított. A cél a gyógyszerészeti tanulmányokat végző jövőbeni diplomásokkal fenntartott kapcsolatok megerősítése, emellett a program hozzájárul a Richter mint a fiatal tudósok felelős támogatója imázsának megerősítéséhez is.

Társaságunk elkötelezett aziránt, hogy csökkentse működésének környezetre gyakorolt hatását. Ennek érdekében a környezetvédelmi szempontok beépülnek a kutatás-fejlesztésbe, a működési folyamatokba, valamint a beruházási döntésekbe. A környezeti kockázatok csökkentése érdekében környezetirányítási rendszert működtetünk, és a fenntartható, biztonságos energiaellátásunk érdekében időszakonként felülvizsgáljuk energiaellátási koncepciónkat. A környezetvédelmi szempontok érvényesülését a vállalat környezetpolitikája, belső szabályozások, nemzetközi, standardizált és tanúsított irányítási rendszerek (KIR, MEBIR), minőségbiztosítási rendszerek, valamint belső ellenőrzési vizsgálatok támogatják.

Külföldi termelő leányvállalataink különböző éghozzához, azon belül különböző régiókhoz, országokhoz tartoznak, ezért különböző problémákkal, szabályozásokkal találkozunk. Múltjuk, korábbi és jelen tevékenységük is eltérő. Tekintve azonban, hogy a környezetvédelmi, munkabiztonsági és foglalkozás-egészségügyi feladatok végső soron mindenhol azonos célokat, a fenntarthatóságot szolgálják, folytattuk az egyes vállalatok adatainak gyűjtését a GRI indikátorok útmutatása alapján.

Környezetvédelmi irányítás

A budapesti és dorogi gyártóhelyeinken 2001 óta rendelkezünk tanúsított, az ISO 14001 szabvány szerinti Környezetközpontú Irányítási Rendszerrel (KIR). A rendszer megfelelőségét a háromévente megtartott újratanúsító auditok és az éves felügyeleti auditok sikere is igazolja. 2014–15-ben debreceni biotechnológiai üzemünket felkészítettük a rendszer fogadására, és azt bevezettük. A 2016-os évben valamennyi hazai gyártóhelyünkre szeretnénk megszerezni a KIR tanúsítványt.

Jogi megfelelés

Az Egységes Környezethasználati Engedélyben foglaltak végrehajtását az illetékes hatóságok évente helyszíni szemlével összekötve ellenőrzik. Az ellenőrzések során kisebb kifogások kerültek csupán rögzítésre, melyekre a szükséges változtatásokat időben megadtuk. Bírság kivetése 2011 óta csak a román leányvállalatnál történt (2014: 3405 RON és 2015: 3976 RON, szennyvíz) és ezt megelőzően is csak esetleg, környezeti hatását tekintve jelentőséggel alig bíró esetek kapcsán került rá sor.

Kiemelt környezetvédelmi célok

A Környezetvédelmi Politikában megfogalmazottak elérésére ötéves periódusokban célokat, előirányzatokat és az ezek megvalósítását szolgáló programokat határozzuk meg. A jelenleg érvényes céljaink a 2011–2016-os időszakot ölelik fel, az újabb periódusra 2016 végéig fogalmazzuk meg új célokat, illetve vizsgáljuk felül az előzőek teljesülését. A hamarosan lezáruló periódus legfőbb célkitűzéseinek eredményeként folytattuk a gyártástechnológiák műszaki infrastruktúrájának fejlesztését, a technológiai berendezések, a csatornahálózat, a szennyvízkezelés és az anyag-tárolás korszerűsítését. A magyarországi gyártóhelyeken a hűtőközegek, illetve ahol szükséges volt, ott maguknak a hűtőgépeknek a lecserélésével határidőre megszüntettük a jogszabályok által nem engedélyezett freonok használatát. Dorogon végrehajtottuk zajvédelmi intézkedési tervünket és elértük a zajkibocsátás határértéknek megfelelő csökkentését. Környezetvédelmi Politikánkból és a jogszabályi előírásokból adódó egyik legfontosabb cél, hogy alkalmazott technikáink és a műszaki feltételek a legmagasabb gyártási színvonalat képviseljék (BAT). A már korábban elért színvonalat folyamatosan fenntartjuk.

Energiafelhasználás

Vállalatunk energiastratégiai célkitűzései között hangsúlyosan szerepel az ellátórendszerek üzembiztonságának fokozása, üzemeltetésük hatékonyságának, gazdaságosságának növelése. Különös tekintettel az energiaszektorban zajló jogszabályi, technikai és gazdasági változásokra, az elmúlt időszakban az alábbi fontosabb fejlesztési, korszerűsítési programjaink valósultak meg:

- A gőz hőhordozó közegnél jóval hatékonyabban üzemeltethető forróvíz rendszer forrásoldali kapacitásának növelése.
- Hűtőrendszeri átalakítások, fejlesztések: az üvegházhatású és az ózonréteget fokozottan károsító hűtőközeggel, valamint a rossz

hatásfokkal üzemelő hűtőgépeink cseréje, az új hűtési igények kielégítésére az elektromos hajtású hűtőgépekkel üzemelő rendszerek kapacitásának növelése.

- Az energiamennyiségek szállítására szolgáló elosztórendszerek, távvezetékek méretének optimalizálása és a szigetelések cseréje a veszteségek csökkentése érdekében.
- Az energiamennyiségek mérőrendszerének fejlesztése az energetikai folyamatok nyomon követése érdekében.
- Épületenergetikai mutatóink javítása, hőszigetelés, árnyékolás.
- A Dorogi Fióktelep hőigényének kielégítésére megújuló energiaforrást is felhasználunk hőszolgáltató partnerünk részleges biomassza tüzelésének köszönhetően.

A törvényi kötelezettségnek eleget téve 2015-ben energetikai auditot hajtottunk végre telephelyeinken, melynek eredményeit, javaslatait folyamatosan beépítjük felújítási, beruházási programjainkba.

A budapesti vásárolt hőmennyiség előállításakor keletkező CO₂ mennyisége

	Hőmennyiség: (GJ)	Átadott CO ₂ (tCO ₂)
2014	338 166	25 090
2015	333 619	24 958

A Dorogi Fióktelep által vásárolt hőmennyiség előállításakor keletkező CO₂ mennyisége

	Hőmennyiség (GJ)	Ingyenes kvóta CO ₂ (tCO ₂)
2014	286 071	20 645
2015	296 204	20 280

Megjegyzés: a Richter nem ad át kvótát a Dorogi Erőműnek. A minisztérium által az Erőműnek ingyenesen kiosztott kvóta egy része jár a Richter hőfogyasztó miatt.

A debreceni Biotechnológiai üzem hőellátás tekintetében önellátó, nincs „közvetett” CO₂ kibocsátás vásárolt hőenergia előállításából.

Vízfelhasználás

A gyógyszeriparban felhasznált vizek minősége az egyes ellátandó feladatoktól függően különböző, mind ivóvizet, mind „nyers” ipari vizet használunk. A gyógyszeripari előírásoknak megfelelően csak ivóvíz, vagy ebből kiindulva előállított (sótalanítás, desztillálás, csíramentesítés stb.), nagyobb tisztaságú víz kerül a technológiai gyártó berendezésekbe. Az ipari víz legnagyobb része előkezelést (szűrést) követően hűtési célokat szolgál. A Dorogi és a Debreceni Fióktelepen saját kútjaink is üzemelnek öntözés és a gyógyszergyártáshoz szorosan nem köthető üzemi igények kielégítése céljából. Belső hálózatunkat folyamatosan korszerűsítjük, az öreg, bizonytalan műszaki állapotú vezeték szakaszokat cseréljük. Továbbra is célunk, hogy a hűtési célú vízigények terén a frissvíz-fogyasztást csökkentsük és a recirkulációs vízfelhasználás részarányát növeljük.

Nyersanyag-felhasználás

Vegyianyag- és oldószer-felhasználásunk minőségét és mértékét elsősorban az alkalmazott eljárások fizikai-kémiai törvényszerűségei határozzák meg. A felhasznált anyagok jelentős része oldószer, ún. illékony szerves vegyület (VOC), ezek közel felét újra felhasználjuk, azaz kezelés nélkül vagy tisztítást követően visszaforgatjuk a reakciókba. Kiemelten veszélyes anyagokat a jogszabályi előírásoknak megfelelően csak reakciópartnerként és csak olyan esetben használunk, amikor az technikailag vagy gazdaságosságát tekintve másval nem helyettesíthető, illetve ha alternatívája környezetvédelmi vagy egészségügyi szempontból még kevésbé lenne elfogadható. Ezekben az esetekben az eljárás során biztonságos gyártási körülményeket teremtünk.

Levegőszennyezés

A légszennyező anyagok – elsősorban illékony szerves vegyületek (VOC), oldószerek – kibocsátásának csökkentésére több technikai megoldást

is bevezettünk az elmúlt években. A termelő berendezések műszaki színvonala eléri az ún. BAT kívánalmakat. Az egyéb, nem oldószer-jellegű anyagok kibocsátásának csökkentésére abszorbereket, megfelelő hatékonyságú szűrőket, katalitikus égetőket és más berendezéseket alkalmazunk. A kibocsátásra vonatkozó jogszabályi elvárásokat teljesítjük, sőt jelentősen alacsonyabb veszteségszintet tudunk elérni.

Szennyvízkibocsátás

Budapesten a technológiai eredetű szennyvizek – szükség szerinti helyi mentesítést követően – a szennyvíz-előkezelőkre jutnak. Az előkezelte szennyvizek az egyéb vizekkel elkeveredve kerülnek a városi csatornahálózatba, majd onnét, jelentős hígulást követően a dél-pesti, többfokozatú biológiai szennyvíztisztítóba, melynek végső befogója a Duna.

Dorogon a csapadékvizet, a kommunális szennyvizet és a technológiai szennyvizet elkülönült hálózatok gyűjtik össze és vezetik el. Valamennyi, a fióktelep területén keletkező technológiai szennyvíz a többfokozatú biológiai tisztítóba kerül, melynek végső befogója, a városi derítóból kilépő tisztított vízzel együtt, a Duna.

A Debreceni Fióktelepen elválasztott rendszerű csatornahálózatot építettünk ki. A kommunális, és az előkezelte technológiai szennyvizek befogója az ipari park hálózata, majd a városi szennyvíztisztító. Vízkibocsátásainknak jelentős hatása a befogadó élővízre nincs.

Hulladék

A gyógyszergyártásban keletkező hulladékok jelentős hányada veszélyes hulladéknak minősül. Ezeket – a jogszabályok által megkövetelt engedéllyel rendelkező – ártalmatlanítóknak adjuk át. Az ártalmatlanítás döntően égetéssel történik. A más módon nem ártalmatlanítható veszélyes hulladék végleges lerakóba kerül. Veszélyes hulladékot nem exportálunk és nem importálunk.

A korszerű hulladékgazdálkodás követelményeinek megfelelően igyekszünk növelni az újrahasznosítható hulladékok részarányát.

Telephelyeink állapota (felszíni és felszín alatti vizek védelme)

Telephelyeinken a vegyipari tevékenység több évtizede, Budapesten több mint 100 éve zajlik. A régmúltban keletkezett talaj- vagy talajvíz-szennyeződés aktuális állapotát az 1990-es évek óta többször bővített monitoringkút-hálózat segítségével ellenőrizzük. A feltárt talajvízszennyezéseket lehatároltuk és a hatósági előírásoknak megfelelően kezeljük. Ilyen kármentesítési munkálatok folynak a budapesti és a dorogi telephelyeken is, míg a vecsési raktártelepen a mentesítés előkészítése zajlik. A berendezéseket folyamatosan működtetjük, hatékonyságukat ellenőrizzük és a szükséges gyakorisággal beszámolunk a környezetvédelmi hatóságnak a munka előrehaladtáról. Jelentős mértékű kiömlés az elmúlt évek során nem történt.

Zajvédelem

Telephelyeinken megfelelünk az előírásoknak. Az új beruházások esetében akusztikai szakvéleményt készítettünk annak érdekében, hogy a zajkibocsátási határértékeket a beruházás üzembeállása után is teljesíteni tudjuk. A területek zajkibocsátásának megfelelőségét ellenőrző méréssel igazoljuk, és az eredményeket a környezetvédelmi hatóságnak benyújtjuk.

Költségek és ráfordítások

A táblázatokból látható, hogy évről-évre jelentős összeget fordítunk közvetlen és integrált környezetvédelmi beruházásokra. Az elmúlt években a legjelentősebb beruházások a talajvíztisztítással, szennyvíztisztítással, vésztározással, zajártalom elleni védelemmel, raktározással kapcsolatban jelentek meg.

Környezetvédelmi beruházások: Magyarország és India (Magyarország: MFT; RTML: ezer rupia)

	2013				2014				2015			
	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
	1 191,1	1 938	0	465 125	2 667,9	1 866,4	162,6	11 656,8	1 544,3	2 193,9	141,8	13 403,3
Összes környezetvédelemhez is tartozó beruházás (közvetlen + integrált)												
214,6	492,8	0	465 125	283,7	400	162,6	7 369	247,4	541,8	133,2	1 401,8	
Ebből környezetvédelmi rész (közvetlen + integrált kv része)												
94,0	283,8	0	465 125	55,1	256,2	162,6	0	51,6	218,8	133,2	0	
Közvetlen környezetvédelmi beruházások												
légszennyezés	33,9	0	0	10,4	68	0	0	0	11,5	0	0	
vízszennyezés	25,8	169,2	0	42,4	134,9	18	0	45,5	171,2	14,5	0	
talaj, talajvíz	15	38,2	0	1	21,7	1	0	2,9	0	0	0	
veszélyes hulladékok	19,3	2	0	1,3	2	144	0	2,6	0	118,7	0	
egyéb	0	74,2	0	0	30	0	0	0,6	36,1	0	0	
Integrált környezetvédelmi beruházások	1 097,1	1 654,2	0	2 612,8	1 610,2	0	11 656,8	1 492,7	1 975,1	8,6	13 403,3	
ebből környezetvédelmi rész	120,6	209	0	228,6	143,8	0	7 369	195,8	323	0	1 401,8	

Környezetvédelmi beruházások: leányvállalatok

	GR Romania (RON)				GR RUS (RBL)				GR Polska (PLN)			
	2013	2014	2015	RTML	2013	2014	2015	RTML	2013	2014	2015	RTML
	35 895	822 300	1 644 900	111 218 438	41 339 000	22 744 700	1 436 576	271 800	21 200			
Környezetvédelmi beruházások												
2 162	24 600	59 400	48 830 946	25 757 300	13 996 100	140 366	27 200	21 200				
Összes környezetvédelemhez is tartozó beruházás (közvetlen + integrált)												
0	10 000	0	3 544 949	24 092 100	13 127 600	0	0	21 200				
Közvetlen környezetvédelmi beruházások												
légszennyezés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vízszennyezés	0	10 000	0	3 544 949	24 092 100	13 127 600	0	0	21 200			
talaj, talajvíz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veszélyes hulladékok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integrált környezetvédelmi beruházások	35 895	812 300	1 644 900	107 673 489	17 246 900	9 617 100	1 436 576	271 800	0			
ebből környezetvédelmi rész	2 162	14 600	59 400	45 285 997	1 665 200	868 500	140 366	27 200	0			

Környezetvédelmi üzemeltetési költségek (Magyarország: MFT; RTML: rupia)

	2013				2014				2015			
	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
	0	0	0	0	0	0	0	2 636 999	0	0	0	2 825 627
A környezetvédelmi szolgáltatást végző vállalkozásnak fizetett összegek												
94 567	3 000	589	0	90 355	2 198	710	0	82 543	3 077	684	0	
Külső Laboratóriumok szolgáltatása												
332 887	423 079	2 592	3 008 819	286 307	425 364	2 754	0	269 634	487 627	4 049	0	
Szilárd, nem veszélyes hulladék elszállítása, ártalmatlanítása												
450 077	5 232	27 995	971 360	429 537	7 713	19 257	0	489 064	7 943	21 108	0	
Veszélyes hulladék, ártalmatlanítása												
88 200	0	6 250	0	83 083	0	9 375	5 041 799	83 965	0	9 375	5 366 308	
Szennyvíz csatornahálózatot keresztül történő elszállítása												
12 826	12 070	370	40 000	12 523	4 850	0	108 486	13 453	8 265	410	102 232	
Gazdasági szervezeteken belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások												
59 871	386 316	3 432	5 003 701	65 427	361 416	5 441	11 537 772	47 617	343 940	5 180	12 327 839	
Levegő tisztaság védelme												
15 658	0	712	0	16 384	0	712	0	16 187	0	712	0	
szennyvíz kezelés												
88 200	0	6 250	0	83 083	0	9 375	5 041 799	83 965	0	9 375	5 366 308	
szilárd, nem veszélyes hulladék kezelése												
30 621	7 400	272	0	41 472	1 343	345	0	29 125	3 170	410	0	
veszélyes hulladék kezelése												
0	1 176	0	0	1 421	276	0	0	0	549	0	0	
talaj és felszín alatti vizek védelme												
0	769	0	362 199	0	0	0	362 199	0	0	0	0	
zaj és rezgés elleni védelem												
8 849	8 182	0	1 520 068	8 842	9 896	0	0	5 901	10 562	0	0	
talaj és fejtés												
6 483	0	0	1 217 319	5 343	0	1 701	0	5 350	0	960	0	
laborok működtetése												
1 582	2 449	5 230	29 303	10 792	2 206	594	0	4 603	6 970	410	0	
környezetvédelmi kutatás és fejlesztés												
Összesen	1 101 621	849 673	47 442	12 152 769	1 051 486	815 262	40 889	19 687 255	1 047 442	872 103	43 297	20 622 006

Környezetvédelmi üzemeltetési költségek: leányvállalatok

	GR Romania (RON)			GR RUS (RBL)			GR Polska (PLN)		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
A környezetvédelmi szolgáltatást végző vállalkozásnak fizetett összegek	153 798	232 313	308 276	2 372 973	3 349 564	4 007 353	455 090	336 371	336 445
Szilárd, nem veszélyes hulladék elszállítása, ártalmatlanítása	26 976	25 500	36 602	275 374	270 000	400 000	88 980	98 563	101 337
Veszélyes hulladék, ártalmatlanítása	122 373	106 745	155 534	2 097 599	3 079 564	3 607 353	5 640	6 973	6 497
Szennyvíz csatornahálózaton keresztül történő elszállítása	4 449	100 068	116 140	0	0	0	360 470	230 835	228 611
Gazdasági szervezetben belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások	181 778	95 202	134 703	209 137	2 614 252	1 954 642	17 600	20 009	17 021
Levegő tisztaság védelme	93 822	23 106	23 125	88 613	0	0	14 000	13 581	11 561
Szennyvíz kezelés	75 994	72 096	111 578	3 858	1 965 000	1 129 123	0	0	0
Szilárd, nem veszélyes hulladék kezelése	0	0	0	86 133	83 780	162 840	0	0	0
Veszélyes hulladék kezelése	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Talaj és felszín alatti vizek védelme	0	0	0	30 532	478 006	550 567	0	800	800
Zaj és rezgés elleni védelem	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Környezetvédelmi kutatás és fejlesztés	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laborok működtetése	0	0	0	0	0	0	3 600	6 428	5 460
Környezeti irányítási rendszer működtetése	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb	11 962	0	0	0	87 466	112 112	0	0	0
Összesen	335 576	327 515	442 979	2 582 110	5 963 816	5 961 995	472 690	356 380	353 466

Vállalkozók minősítése

Vállalkozóinkat átfogó minősítési rendszerben értékeljük, ennek egyik eleme a környezetvédelmi megfelelés. Előírásaink szerint csak minősített vállalkozóval köthető szerződés.

Kommunikáció, panaszkezelés

A kiépített irányítási rendszer alapvető eleme az érdekelt felek észrevételeinek, javaslatának és panaszainak kezelése. A kidolgozott eljárások teljes körűen biztosítják, hogy minden észrevétel eljusson a környezetvédelmi szervezethez és érdemi elbírálásban részesüljön.

Külföldi termelő leányvállalataink tevékenysége

Csak gyógyszerkészítmények előállításával foglalkozik a **GR RUS** (Oroszország), a **GR Polska** (Lengyelország) és a **GR Romania** (Románia) vállalatunk. A tevékenység gyógyszeripari minőségbiztosítás szempontjából igen szigorúan szabályozott és ez magában hordozza számtalan olyan előírást, amely egyúttal biztosítja, hogy ezen vállalatokat mind környezetvédelmi, mind munkabiztonsági, foglalkozás-egészségügyi szempontból mérsékelt kockázatúnak lehessen tekinteni. Ezt erősíti tovább az a tény, hogy a felhasznált anyagok nagy része jellemzően beépül a termékbe, csak igen kis hányada kerül „veszendőbe”. Mindhárom üzem oldószer felhasználása kevesebb, mint évi 50 tonna, így egyik sem esik a VOC rendelet hatálya alá. A GR Polska esetében egy, a gyógyszerhatóanyag-gyártást már több évtizede megszüntetett telephelyről van szó, ahol a régi infrastruktúrát a jóval kisebb és esetenként eltérő minőségi igényű kapacitásokhoz kell adaptálni. A GR Romania esetén szintén meglévő, de az infrastruktúrát lényegesen kisebb mértékben befolyásoló hatóanyaggyártást állítottunk le, míg a GR RUS zöldmezős beruházásként indult. Néhány új környezetvédelmi fejlemény: 2014-ben a gőzenergia szállítási veszteségeinek csökken-

tése érdekében a lengyelországi vállalat még a hatóanyaggyártás megléte során telepített, a jelenlegi igényekhez képest jelentősen túlméretezett gőzkazánját, valamint a jelentős veszteséget okozó hosszú, nagy átmérőjű csővezetékét két, a felhasználási helyek mellett (irodatömb, gyártóüzem) elhelyezett, optimális méretű kazánra cseréltük le.

Oroszországi gyárunkban döntöttünk arról, hogy hőenergia-igényünket a jövőben diesel olaj helyett a tisztább és hatékonyabb ellátást biztosító földgázra alapozzuk. 2015-ben az átállást megkezdtük.

Az indiai létesítményünkben (**RTML**) gyógyszerhatóanyagokat gyártanak, ami vegyipari tevékenység, és amelynek kockázatai jelentősnek tekinthetők. A gyár – működését tekintve – egy nagyobb hatóanyaggyártó üzemhez hasonlítható, mindazokkal a kiszolgáló funkciókkal egyetemben, amelyek egy komplex létesítmény működtetéséhez szükségesek (raktározási, logisztikai, energiaellátási, szennyvízkezelési stb. feladatok). A gyártóüzem fizikai kialakításának megtervezésében, a berendezések műszaki tartalmának meghatározásában (BAT), az átadott gyártási technológiák helyi megvalósításában magyarországi szakembereink is részt vettek. A munka során jelentős feladat volt a jellemzően más éghajlati adottságokhoz, előírásokhoz, (munka)kultúrához történő alkalmazkodás. A vízminőség megőrzése/javítása India számára kiemelt fontosságú, ezért a kibocsátható szennyvíz minőségi előírásai folyamatosan szigorodnak. Az előírások betartása érdekében a gyártásokból kilépő folyadékáramok közül a magas oldószer- és szervesanyag-tartalmúakat elválasztjuk, így ezek közvetlenül nem kerülnek be a biológiai szennyvízkezelés folyamatába, ezeket az anyagáramokat külön kezeljük. Mindemellett 2015-ben egy folyamatos működtetésű filmszárító (ATFD) telepítését kezdtük meg, a deponálásra kerülő szennyvíziszap minőségének javítása, mennyiségének csökkentése érdekében.

Társaságunk munkahelyeinek jellemző veszélyforrása a veszélyes vegyi anyagok jelenléte. Megfelelő eljárások, eszközök állnak rendelkezésre az elfogadható szintre történő csökkentése érdekében. A kémiai biztonság követelményeit már a kutatási szakaszban, a gyártástervezésekben is érvényesítjük, a műszaki védelmi záruk és emberierőforrás-menedzsment mellett (képzés, kiválasztás, munkaszervezés, egészségmegőrző programok).

Társaságunk folyamatosan dolgozik a munkahelyi egészségügyi és biztonságtechnikai folyamatok optimalizálásán. Ezt szolgálja az először 2006-ban tanúsított Munkahelyi Egészségvédelmi és Biztonsági Irányítási Rendszer is (MEBIR, OHSAS 18001 alapján). A rendszernek jelentős informatikai támogatása van, a nyilvántartások, dokumentumok, kockázatkezelések intézésére, publikálására.

Munkavédelmi stratégiánk alapját a megelőzés, a munkahelyi kockázatok kézben tartása jelenti. Elemezzük a munkahelyeken előforduló veszélyforrásokat, mérjük az expozíciós tényezőket, rendszeres, kockázatalapú munkaalkalmassági vizsgálatokat végzünk. Új technológiák bevezetését, munkaeszközök, munkahelyek létesítését összehangolt biztonságtechnikai szempontrendszer alapján végezzük. Az expozíciómérésekre akkreditált biztonságtechnikai laboratóriumot működtetünk budapesti irányítással. A vegyi anyagok biztonságtechnikai paramétereinek meghatározása Dorogon történik. A kockázatértékelés eredményeként jelentkező intézkedések, fejlesztési igények, úm. a technológiák zártságának fokozása,

zajvédelem stb., az irányítási rendszerbe kerülnek programként, követésük szintén rendszerelvű. Folyamatmodellezést és -elemzést végeztünk több területen, gyökérok-elemzési módszertant dolgoztunk ki tevékenységünk hatékonyságának javítása érdekében.

Az időszakos munkaalkalmassági vizsgálatokhoz kapcsolódóan – a Richter Munkavállalói Jóléti Alapítvánnyal együttműködésben – folytatjuk az egészségmegőrző komplex szűréseket. A program hatékonyságát az elmúlt csaknem egy évtized adatai messzemenően alátámasztják: a korai felismerésnek köszönhetően hatékonyabban lehet beavatkozni, illetve folyamatosan csökken a betegállományban töltött napok száma.

A REACH és CLP EU irányelvek által megfogalmazott kémiai biztonsági követelményeket – anyagveszélyesség-osztályozás, bejelentés, törzskönyvezés, biztonsági adatlapok készítése, engedélyköteles anyagok figyelése, címkézés – maradéktalanul teljesítjük. 2015-ben 13 anyagot – többségében intermediereket – regisztráltunk, általában vezető regisztrálóként.

Különös figyelmet fordítunk a robbanásvédelmi követelmények (ATEX direktíva) és a súlyos ipari balesetek megelőzéséhez fűződő követelmények megvalósítására. Budapesti telephelyünk alsó küszöb, Dorog felső küszöb, Vecsés küszöb alatti veszélyes üzemnek minősül. Debrecen telephely nem minősül veszélyes üzemnek.

A terrorizmus elleni készütség elemeként bombariadó-tervet dolgoztunk ki, a meglévő tűzvédelmi, egyéb mentési tervek mellett.

Tűzvédelmi alapelvünk is a megelőzésre helyezi a hangsúlyt. A tűzjelző hálózat bővítése folyamatos tevékenység minden telephelyen, igazodva a beruházások, felújítások, új technológiai berendezések beszerzése által előidézett változásokhoz. Budapesti tízezres, Dorogon, Debrecenben ezres

nagyságrendű tűzvédelmi érzékelő, jeladó van telepítve (füst-, láng-, oldószer-, gáz- vagy hősebesség-érzékelő, kézi tűzjelző). Jelzéseiket az állandó felügyelet alatt álló központok fogadják és dolgozzák fel. A kiemelt kockázatú berendezéseket aktív oltóeszközök védik, úm. HI-FOG típusú magasnyomású automatikus vízköddel oltó berendezések, gázzal oltó berendezések. Dorogon 2015-ben a technológiától független ivóvízes oltóvízhálózat kiépítését kezdtük meg, melynek várható üzembe helyezése 2017-ben lesz.

Több csatornán tartunk fent kapcsolatot külső és belső partnereinkkel, hatóságokkal, lakóközösséggel. A visszajelzések, megkeresések között panasz jellegű nem volt.

Munkavédelmi célok, programok 2016-ra (kivonat) Budapest

Cél	Program
Az ATEX előírásoknak való megfelelés biztosítása	Lángzárak, robbanászárak cseréje Oxigénszonda beépítése centrifugába
Informatikai fejlesztés	MEB IT-moduljainak fejlesztése, folyamatmodellezés
Munkakörnyezeti feltételek javítása	Zajexpozíció csökkentése (iroda hangszigetelése) Visszacsapó szelepek kupakok beszerzése HPLC eluenszárolókra

Dorog

Cél	Program
A szakaszos hatóanyaggyártó technológiák zártságának fokozása	Porbemérők és porlefejtők, mintavevők telepítése, beépítése; régi centrifugák korszerűbbre cserélése
Vészhelyzeti felkészültség javítása	Nitrogén és levegő gyorscsatlakozók cseréje Tűzgátló ajtók felújítása, szükség szerinti cseréje
Munkabiztonság javítása	Biztonságos karbantartás feltételeinek megteremtése (tetőn való munkavégzés során EVE helyett kollektív védelem kialakítása) Elektromos kapcsolóterek korszerűsítése Elszívók telepítése
Tűzvédelmi fejlesztés	Automata riasztó-, oltórendszerek kiépítésének folytatása Technológiától független, önálló tűzivíz hálózat kiépítése
Veszélyes vegyi anyag expozíció kockázatának csökkentése	Tartályok túltöltés elleni védelme, tartálydombok korrózió elleni védelme Poros technológiákhoz izolátorok telepítése
Egészségvédelem	A pszichoszociális kockázatfelmérés tapasztalatainak, eredményeinek értékelése, publikálása, további kockázatkezelési stratégia kidolgozása

A négy magyarországi telephely (Budapest, Dorog, Debrecen, Vecsés) munkavédelem, biztonságtechnika jellegű ráfordításai:

	2013			2014			2015		
	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen
	ezer Ft			ezer Ft			ezer Ft		
munka-egészségügyi	foglalkozás-egészségügyi ellátás			186 555	8 243	4 403	155 484	8 276	6 644
	egyéni védőeszközök beszerzése	153 986	62 770	41 139	160 492	54 214	11 328	144 405	61 360
	összesen	443 627			425 235			388 820	
képzés	oktatás			26 089			24 649		
	konferencia	1 653	945	98	944	599	176	987	471
	összesen	43 001			27 808			26 370	
fejlesztés	biztonságtechnikai szakértői díjak			66 670			80 172		
	összesen	78 757			66 670			80 172	
beruházás	tűzvédelmi (tűzjelző rendszer bővítés, Hi-Fog, tűzoltó gépjármű)	79 735	77 983	0	234 938	149 936	7 530	106 773	249 350
	új műszerek beszerzése	10 668	12 536	0	776	1 111	0	20 056	78
	egyéb	78 470	346 500	0	52 707	134 800	0	3 600	298 700
	összesen	605 892			581 798			686 677	
karbantartás	tűzvédelmi (tűzjelző rendszer, Hi-Fog, oldószer érzékelő, tűzoltó eszköz)	53 902	15 599	0	45 900	15 971	7 060	53 045	17 161
	veszélyes gépek hatósági felülvizsgálata, engedélyeztetése	16 070	5 785	0	13 330	14 019	1 707	33 773	11 850
	légzésvédő készülékek	2 050	1 472	0	405	955	0	809	1 797
	Biztonságtechnikai labor műszerek	7 157	2 849	0	6 378	1 822	0	5 549	1 517
	óvóhelyek	1 956	170	0	1 802	0	0	1 439	0
	egyéb	0	0	0	11 554	0	0	0	0
	összesen	107 010			120 903			134 551	
felújítás	központi	0	16 975	0	20 610	22 120	0	29 145	28 600
	üzemi	14 025	32 010	0	6 263	5 210	0	3 910	24 360
	összesen	63 010			54 203			86 015	
egyéb	laboratóriumi segédanyagok, munkabaleseti költségvonzatok (kártérítés, TB fizetési meghagyás, biztosítási önrész)	12 494	302	0	12 488	837	0	15 848	186
	összesen	12 796			13 325			16 034	
Mindösszesen	1 354 092			1 289 942			1 418 639		

Jelentésünkben az elmúlt három év (2013–2015) baleseti statisztikáját mutatjuk be. Halálos kimenetelű vagy súlyos munkabaleset az időszakban társaságunknál nem fordult elő. A munkabalesetek száma több év átlagában ingadozó (2013/2014/2015-re Budapest: 41/51/30, Dorog: 13/4/7).

Munkabaleseti mutatók

	Budapest, Vecsés			Dorog			Debrecen			RTML		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
3 napot meghaladó munkaképtelenség	41	51	30	13	4	7	0	0	3	2	1	0
1 balesetre jutó táppénzes nap (súlyossági mutató)	24,8	32,1	52,6	27,85	54,75	25,57	0	0	43,67	30	35	0
1000 főre eső munkabaleset (gyakorisági mutató)	10,7	12,6	7,6	13,2	4,04	7,02	0	0	14,63	7,9	0,001	0
1000 főre eső táppénzes nap	265	404,7	401,2	367,14	221,44	181,9	0	0	639,02	236,2	0,035	0

	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
3 napot meghaladó munkaképtelenség	0	1	1	0	1	0	2	0	0
1 balesetre jutó táppénzes nap (súlyossági mutató)	0	90	90	0	8	0	15	0	0
1000 főre eső munkabaleset (gyakorisági mutató)	0	1,8	1,8	0	2,5	0	4,4	0	0
1000 főre eső táppénzes nap	0	162	162	0	20	0	65,5	0	0

Munkabalesetek típusonként

	Budapest			Dorog			Debrecen			RTML		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Esés, elcsúszás	6	15	6	3	1	1	1	0	1	6	0	0
Vágás, szúrás	3	2	3	2	1	1	1	0	0	0	0	0
Marás, mérgezés	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Égés, forrázás	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0
Szemsérülés	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ütés, beszorulás, becsípődés	19	16	13	2	1	2	0	0	0	0	0	0
Egyéb (ízületi húzódás, rándulás)	10	18	6	6	1	3	0	0	2	0	0	0
Gépi, technológiai	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Esés, elcsúszás	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Vágás, szúrás	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Marás, mérgezés	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Égés, forrázás	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Szemsérülés	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ütés, beszorulás, becsípődés	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb (ízületi húzódás, rándulás)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gépi, technológiai	0	0	0	0	0	0	1	0	0

Balesetből eredő táppénzes napok

	2013	2014	2015
Budapest	1018	1639	1577
Dorog	362	219	179
Debrecen	0	0	131
RTML	60	35	0
RG Romania	0	90	90
RG RUS	0	8	0
RG Polska	30	0	0

	2013				2014				2015				
	Me.	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
Vegyí anyagok	t	4 862	6 544	82	2 715	4 472	6 460	98	376	4 966	6 308	121	160
Vásárolt oldószerek	t	2 184	4 676	0	1 167	2 214	4 338	0	1 764	2 003	4 107	1	1 378
Visszaforgatott oldószerek	t	3 741	5 030	0	890	3 207	7 302	0	1 082	3 427	8 547	0	999
Nitrogén	em ³	2 264	3 234	236	420	2 161	3 159	270	420	2 319	3 301	269	386

Oldószerszámhasználat

	2013				2014				2015				
	Me.	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
Felhasznált oldószerek mennyisége összesen	kg/év	5 925	9 706	0	2 057	5 421	11 640	0	2 846	5 430	12 654	1	2 378
Ebből az újra felhasznált oldószerek mennyisége	kg/év	3 741	5 030	0	890	3 207	7 302	0	1 082	3 427	8 547	0	999
Felhasznált anyagokon belül a visszaforgatott anyagok aránya	%	56,11				43,26				66,21			

Energiafelhasználás

	2013				2014				2015				
	Me.	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen	Budapest	Dorog	Debrecen
Földgáz	GJ	498 530	8 328	107 709	478 502	9 490	102 449	511 455	8 356	112 141			
Távhő	GJ	327 897	324 296		339 201	286 071		334 540	296 204				
Egyéb	GJ	26 258	332	0	25 620	283	23 036	24 927	274	17 271			
Villamos energia	MWh	75 796	29 866	8 696	74 428	29 931	8 691	72 049	30 757	9 321			

Energiafelhasználás – RTML

	Me.	2013	2014	2015
Földgáz	GJ	0	0	0
Fűtőolaj	GJ	2 209	450	946
Szén	GJ	39 606	41 748	37 320
Villamos energia	MWh	7 957	8 624	8 636

Összes vízfelhasználás források szerint

	2013				2014				2015				
	Me.	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
Felszíni vízforrásból	em ³	1 637	346	127	87	1 489	427	105	91 253	1 690	332	121	73 856
Felszín alatti vízforrásból	em ³	0	108	0	0	0	12	6	0	0	139	6	0

Vízfelhasználás

	2013				2014				2015				
	Me.	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
Felhasznált összes vízmennyiség	em ³	54 137	9 654	7 927	86 561	51 203	11 639	6 811	91 253	57 977	11 571	7 855	73 856
Ebből az újra felhasznált víz mennyisége	em ³	52 500	9 200	7 800	276	49 714	11 200	6 700	0	56 287	11 100	7 728	0
Ebből az újra felhasznált víz mennyisége	%	97	95	98	0	97	96	98	0	97	96	98	0

CO2 kibocsátás*

	2013				2014				2015				
	Me.	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
CO2	t/év	27 166	448	5 786	30	26 117	518	5 456	10 531	27 894	454	5 923	9 289

* 2012-től a tényleges gázfogyasztás alapján becsült érték

Ózonkárosító anyagok

	2013				2014				2015				
	Me.	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
Alapanyag	kg/év	Budapest	0	0	0	Dorog	0	0	0	Debrecen	0	0	0
Hűtőközeg	kg/év	Budapest	392	213	266	Dorog	0	0	0	Vecsés	0	5	0
		Debrecen	0	0	0	RTML	0	0	0	Debrecen	0	0	0
		RTML	246	826	713								

NOx, SOx és más jelentős légszennyező anyagok kibocsátása típus és mennyiség szerinti bontásban

Me.	2013				2014				2015			
	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
VOC veszteség levegőbe	2,92	1,66	0	0,67	3,07	1,85	0	0,48	2,9	1,85	0	0,48
VOC veszteség levegőbe	189	220	0	13,7	186	230	0	13,7	177	221	0	11,54
NOx	1 016	4	279	946	1 067	11	225	2 110	1 067	12	253	2 824
CO	525	3	142	0	201	1	42	0	159	1	41	0
SO2	0	0	0	3 693	0	0	0	3 522	0	0	0	4 293
PM	0	0	0	10 019	0	0	0	7 903	0	0	0	10 937

Az összes vízkibocsátás típusonként befogadók szerinti bontásban

Me.	2013				2014				2015			
	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML
Technológiai szennyvíz	364 071	0	364 071	184 800	184 800	0	184 800	210 500	0	210 500	0	210 500
Egyéb szennyvizek	985 080	0	985 080	1 102 800	1 102 800	0	1 102 800	1 255 600	0	1 255 600	0	1 255 600
Összes szennyvíz	1 349 151	0	1 349 151	1 287 600	1 287 600	0	1 287 600	1 466 100	0	1 466 100	0	1 466 100

FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉS 2014-2015

Me.	2013				2014				2015			
	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML
Technológiai szennyvíz	619 404	619 404	0	603 790	603 790	0	545 913	545 913	0	0	0	0
Egyéb szennyvizek	20 046	0	20 046	79 146	50 446	28 700	86 396	56 988	29 408	29 408	29 408	29 408
Összes szennyvíz	639 450	619 404	20 046	682 936	654 236	28 700	632 309	602 901	29 408	29 408	29 408	29 408

Me.	2013				2014				2015			
	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML	összesen	élővíz	közcsetorna	RTML
Technológiai szennyvíz	0	0	0	45 410	45 410	0	45 410	68 570	0	68 570	0	68 570
Egyéb szennyvizek	0	0	0	5 080	5 080	0	5 080	7 619	0	7 619	0	7 619
Összes szennyvíz	52 111	0	52 111	50 490	50 490	0	50 490	76 189	0	76 189	0	76 189

Az összes vízkibocsátás minőségi paraméterek szerinti bontásban

Me.	2013				2014				2015			
	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
KOI	515	77	236	659	542	94	238	243	524	107	156,0	215
KOI	695	48	12,3	0,015	697,9	57	16	0,014	768,2	58,4	11,9	0,0
AOX	247	473	0	n.a.	397	575	0	n.a.	293	422	0	n.a.
Ammónium	8,04	5,35	26,7	4 511	7,52	0,84	23	3,92	8,63	3,9	11,13	3,5
összes foszfor	0,433	0,17	13,04	n.a.	0,2	0,37	4,5	n.a.	1,33	9,3	3,44	n.a.
összes nitrogén	n.a.	10,35	33,7	n.a.	0	9,17	33,8	n.a.	0	0,097	18,0	n.a.
króm (VI)	0	0,005	0	n.a.	0	0,005	0	n.a.	0	0,1	0	n.a.
VOC	62,5	5,86	0*	0,54	58,1	2,2	0	13,8	73,67	2,7	0	11,54
VOC	0,97	0,02	0	0,03	0,96	0,018	0	0,48	1,21	0,02	0	0,4

* Debrecen nem tartozik a VOC rendelet hatálya alá

Keletkezett hulladékok

Me.	2013				2014				2015			
	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML	Budapest	Dorog	Debrecen	RTML
összesen	6 349	12 340	33	609	5 798	10 445	32	714	6 218	11 874	55	622
veszélyes	4 254	3 891	33	86	3 975	3 651	32	256	3 627	3 932	46	256
egyéb	2 095	8 449	0	523	1 823	6 794	0	458	2 591	7 942	9	366
mésziszap	568	0	0	0	546	0	0	n.a.	342	0	0	n.a.
kommunális	2 789	430	219	0	2 787	312	208	n.a.	2 771	264	216	n.a.

Környezetvédelmi adatok: leányvállalatok (Gedeon Richter Romania, Gedeon Richter RUS, Gedeon Richter Polska)

Anyagfelhasználás

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Vásárolt vegyi anyagok	t	401	392	498	125	148	168	407	325	427
Vásárolt oldószerek	t	30	22	25	9	8	10	17	14	14
Visszaforgatott oldószerek	t	0	0	0	0	0	0	0	5	6
Nitrogén	m ³	0	96	20	64	42	84	45	152	116

Oldószer felhasználás

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska*		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Felhasznált oldószerek mennyisége összesen	kg/év	29 760	22 060	25 350	9 040	8 480	9 700	16 780	14 405	13 842
Ebből az újra felhasznált oldószerek mennyisége	kg/év	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Felhasznált anyagokon belül a visszaforgatott oldószerek aránya (%)	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*A GR Polska a felhasznált oldószerek egy részét külső partnernek továbbítja újrafelhasználásra. Ennek aránya: 2013: 21,88%, 2014: 36,31%, 2015: 41,18%

Energiafelhasználás

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Földgáz	GJ	34 575	32 586	37 930	0	0	32 974	33 043	33 788	28 654
Fűtőolaj	GJ	0	0	0	30 196	54 960	37 308	0	0	0
Távhő	GJ	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Villamos energia	MWh	5 288	5 372	5 755	5 100	6 713	8 428	5 779	5 530	5 504
Villamos energia	GJ	19 037	19 339	20 718	18 360	24 166	30 340	20 804	19 908	19 814

Összes vízfelhasználás források szerint

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Felszíni vízforrásból	em ³	73 362	60 993	67 852	0	0	0	0	0	0
Felszín alatti vízforrásból	em ³	0	0	0	15 614	21 966	23 092	39 031	31 216	36 471

Vízfelhasználás

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Felhasznált összes vízmennyiség	em ³	73 362	60 993	67 852	15 614	21 966	23 092	39 031	31 216	36 471
Ebből az újra felhasznált víz mennyisége	em ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ebből az újra felhasznált víz mennyisége	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0

NOx, SOx és más jelentős légszennyező anyagok kibocsátása típus és mennyiség szerinti bontásban

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
VOC kibocsátás										
VOC veszteség levegőbe	t/év	29,76	20,36	24,84	9,04	8,04	9,04	9,95	9,23	7,8
VOC veszteség levegőbe	%	100	92,3	98	100	94,8	94,9	59	64,1	56,36
CO ₂	t/év	1 942	1 835	2 085	2 263	3 797	4 668	1 803	1 679	1 421
Egyéb közvetett módon kibocsátott üvegházhatású gázok mennyisége										
NOx	kg/év	920	1 134	1 288	2 827	5 635	5 645	1 762	1 648	1 390
CO	kg/év	56	227	257	1 288	2 804	3 064	248	232	195
Por	kg/év	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	13	16	11

CO₂ kibocsátás

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
CO ₂	t/év	1 942	1 835	2 085	2 263	3 797	4 668	1 803	1 679	1 421

A levegőbe kibocsátott ózonkárosító anyagok mennyisége

Felhasználás célja	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
gyártás	kg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
hűtés	kg	107	234	96	96	14	13	0	0	0

GR Romania											
Me.	2013			2014			2015				
	összesen	élővíz	közcsetorna	összesen	élővíz	közcsetorna	összesen	élővíz	közcsetorna		
Technológiai szennyvíz	m ³	15 840	0	15 840	12 808	12 808	0	12 808	21 712	0	21 712
Egyéb szennyvizek	m ³	57 522	0	57 522	48 185	48 185	0	48 185	46 140	0	46 140
Összes szennyvíz	m ³	73 362	0	73 362	60 993	60 993	0	60 993	67 852	0	67 852

GR RUS											
Me.	2013			2014			2015				
	összesen	élővíz	közcsetorna	összesen	élővíz	közcsetorna	összesen	élővíz	közcsetorna		
Technológiai szennyvíz	m ³	11 481	0	11 481	17 460	0	0	19 265	0	0	0
Egyéb szennyvizek	m ³	4 133	0	4 133	4 506	0	0	3 827	0	0	0
Összes szennyvíz	m ³	15 614	0	15 614	21 966	0	21 966*	23 092	23 092*	0	0

*a GR RUS vízkezelő rendszeréből

GR Polska*											
Me.	2013			2014			2015				
	összesen	élővíz	közcsetorna	összesen	élővíz	közcsetorna	összesen	élővíz	közcsetorna		
Technológiai szennyvíz	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb szennyvizek	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összes szennyvíz	m ³	64 809	0	64 809	40 666	40 666	0	40 666	40 037	0	40 037

* a használt technológiai és szociális víz, valamint az esővíz elvezetésére egy egyesített csatorna áll rendelkezésre.

Az összes vízkibocsátás minőségi paraméterek szerinti bontásban

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
VOC*	mg/l					0,02	0,02			
VOC*	t/év	0	0	0	0	0,044	0	0,046	0	0
VOC összes*	%	0	0	0	0	0,52	0	0,48	0	0
KOI	mg/l	200	200	325	30,01	30	24,3	n.a.	n.a.	n.a.
KOI	t/év	3,17	1,64	2,75	0,47	0,66	0,52	n.a.	n.a.	n.a.
AOX	µg/l	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Ammónium	mg/l	n.a.	n.a.	n.a.	0,37	0,37	0,33	n.a.	n.a.	n.a.

*becsült érték

Keletkezett hulladékok

	Me.	GR Romania			GR RUS			GR Polska			
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	
veszélyes	összesen	t	37	7	13	41	67	64	6	9	9
	égetés	t	37	7	13	28	46	54	0	0	0
	egyéb	t	0	0	0	13	21	9	0	9	9
mésziszap	t	57	3	2	0	24	23	151	424	187	
kommunális	m ³	453	387	394	408	448	632	862	795	856	

GRI tartalmi index

Indikátor	Rövidített leírás	Oldalszám
I. Stratégia és analízis		
G4-1	Nyilatkozat arról, hogy a fenntarthatóság miért fontos a szervezet és a stratégiája számára	4-5.
II. Szervezeti profil		
G4-3	A szervezet neve	9.
G4-4	Elsődleges márkák, termékek és/vagy szolgáltatások	9-10.
G4-5	A szervezet központjának helyszíne	9.
G4-6	Azok az országok, amelyekben a vállalat működik	10-11.
G4-7	A tulajdon természete és jogi formája	17.
G4-8	A kiszolgált piacok	9.
G4-9	A jelentésteveő szervezet mérete: alkalmazottak száma; nettó árbevétel; teljes tőkésítés tartozásokra és részesedésekre lebontva; gyártott termékek mennyisége vagy szolgáltatások értéke	39.; 24-25.
G4-10	A munkaerő teljes létszáma a foglalkoztatás típusa, a munkaszerződés és régiók szerint	39.
G4-11	Kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkatársak aránya	40.
G4-12	A beszállítói lánc bemutatása	34.
G4-13	A szervezet méretében, szerkezetében vagy tulajdonviszonyaiban a jelentésteveő időszak alatt történt jelentős változások	Nem volt
III. Külső kezdeményezések iránti elkötelezettség		
G4-14	Az elővigyázatosság elve hogyan érvényesül a szervezeten belül	4-5.
G4-15	Charták, alapelvek vagy egyéb kezdeményezések, amelyeknek a szervezet tagja vagy támogatója	12.; 16.; 20.;
G4-16	Tagság egyesületekben (pl. szakmai/ágazati egyesületek) és/vagy nemzeti/nemzetközi érdekvédelmi szervezetekben	44-45.
IV. Azonosított lényeges ügyek és a jelentés határai		
G4-17	a) A szervezet konszolidált pénzügyi jelentésében felsorolt b) A jelentésben nem szereplő, de a konszolidált pénzügyi jelentésben szereplő szervezetek felsorolása	10-11.
G4-18	A jelentés tartalmának meghatározására alkalmazott folyamat	5.
G4-19	A folyamat során meghatározott lényeges ügyek felsorolása	5-7.
G4-20	Minden lényeges ügy tekintetében jelezzük, hogy a jelentésteveő szervezeten belül mely egységekre vonatkoztatva mutatjuk be.	5.

G4-21	Minden lényeges ügy tekintetében jelezzük, hogy a jelentésteveő szervezet mely külső érintettjeire van közvetlen hatással.	7.
G4-22	A korábbi jelentésekben már szerepelt információk újraközlésének indoklása és hatásának magyarázata	Nem volt
G4-23	Az előző jelentésteveő időszakhoz képest a jelentés kiterjedési körében, határaiban, vagy mérési módszerekben bekövetkezett jelentős változások	5.
V. Érintettek bevonása		
G4-24	Azon érintettek listája, amelyekkel a szervezet bármilyen formájú párbeszédet folytat	5.
G4-25	Az érintettek kiválasztásának módja és alapelvei	5.
G4-26	Az érintettek bevonására alkalmazott módszerek bemutatása	5.; 15-16.
Hatóságok		
G4-27	Kulcsfontosságú témák és kérdések, amelyek az érintett felekkel folytatott párbeszéd során merültek fel	15-16.; 20.
VI. A jelentés paraméterei		
G4-28	A jelentésteveő időszak meghatározása	5.
G4-29	A legutóbbi jelentés dátuma	5.
G4-30	A jelentésteveő ciklus meghatározása	5.
G4-31	Elérhetőség azok számára, akiknek kérdése van a jelentéssel vagy a jelentés tartalmával kapcsolatban	8.; 73.
G4-32	GRI Tartalmi index	
G4-33	Külső tanúsítással kapcsolatos gyakorlat	70-72.
VII. Vállalatirányítás		
G4-34	A szervezet irányítási struktúrájának bemutatása	12-15.
VIII. Etika és integritás		
G4-56	Belső nyilatkozatok a szervezet küldetéséről, értékeiről, viselkedési normáiról és egyéb alapelveiről	16-17.
Vezetési szemlélet		Adatok bemutatásánál
GAZDASÁG		
Gazdasági teljesítmény		
G4-EC1	A keletkezett és felosztott közvetlen gazdasági érték, beleértve a bevételeket, működési költségeket, munkavállalói jövedelmet, adományokat és egyéb közösségi befektetéseket, a visszatartott nyereséget, a befektetőknek és az államnak tett kifizetéseket	24-25.
KÖRNYEZETI		
G4-EN1	A felhasznált anyagok mennyisége súlyban vagy térfogatban kifejezve	50.; 62.; 66.
G4-EN2	A felhasznált anyagokon belül a visszaforgatott anyagok százalékos aránya	50.; 62.; 66.
G4-EN3	Energiafelhasználás a szervezeten belül	49.; 62.; 66.
G4-EN8	Összes vízfelhasználás források szerinti bontásban	50.; 63.; 66.

G4-EN10	Az összes visszaforgatott és újrafelhasznált víz mennyisége és százalékos aránya.	50.; 63.; 66.
G4-EN15	Közvetlen CO ₂ kibocsátás	49.; 63.; 67.
G4-EN16	Energiafelhasználásból eredő CO ₂ kibocsátás	49.; 63.; 67.
G4-EN22	Az összes vízkibocsátás minőség és befogadók szerinti bontásban	50.; 64-65.; 68-69.
G4-EN23	Az összes hulladék mennyisége súlyban, típus és kezelés szerinti bontásban	50.; 65.
G4-EN31	A környezetvédelmi intézkedésekhez és beruházásokhoz kapcsolódó összes kiadás típus szerinti bontásban.	51-54.
TÁRSADALMI		
Munkaügyi gyakorlat és tisztességes munka		
G4-LA2	A teljes munkaidőben foglalkoztatottak olyan juttatásai, amelyek nem járnak az ideiglenes vagy részdíjs alkalmazásban lévőknek, a működés főbb területei szerinti bontásban.	40-41.
G4-LA6	Sérülések, foglalkozásból eredő betegségek, kiesett napok és hiányzások aránya, illetve a halállal végződő munkahelyi balesetek száma régióként.	59.
G4-LA9	Az egy főre eső éves átlag képzési óraszám alkalmazotti kategóriánkénti bontásban	42-43.; 31.
Termékfelelősség		
G4-PR1	A termékek, illetve szolgáltatások életciklusának azok a szakaszai, amelyekben az egészségi és biztonsági hatásait javítási céllal kiértékelik. Az ilyen kiértékelési eljárásba bevont jelentős termékek és szolgáltatások aránya százalékban kifejezve.	32-36.
Gyógyszerbiztonság		
G4-PR3	A különféle eljárások által megkövetelt, termékre és szolgáltatásra vonatkozó információ típusai. Az információszolgáltatási követelmények alá tartozó lényeges termékek és szolgáltatások aránya százalékban.	27-30.
G4-PR7	Azon esetek száma, amikor a marketingkommunikációra (benne a reklámra, promócióra és szponzorálásra) vonatkozó jogszabályokat vagy önkéntesen vállalt normákat megszegtek, az ügyek kimenetele szerinti bontásban.	20.
Társadalom		
G4-SO1	Működési egységek aránya, ahol a helyi közösséggel együttműködések, hatásvizsgálatok és fejlesztési programok valósulnak meg.	43.; 46-47.

A jelentés elkészítésében közreműködtek:

Bata Tibor, Beke Zsuzsa, Békés Imréné, dr. Bolla Zsófia, Fazekas Lászlóné, Föld Judit, Dr. Lendvai Balázs, Mészárosné Balogh Enikő Réka, Molnárné Czirják-Nagy Zsuzsanna, Otrók Györgyné, Ördög Katalin, Sógör András, Szabó Zsolt, Dr. Széll Judit, Dr. Wirth Mária

Elérhetőségeink:

Richter Gedeon Nyrt.

1103 Budapest, Gyömrői út 19-21

Telefon: + 36 1 431 4000 Fax: +36 1 260 6650

Postacím: 1475 Budapest 10, Pf.27.

Email: posta@richter.hu

Internet: www.richter.hu

RICHTER GEDEON